

تّیگه یشتن له نّردراویتییه مه زنه که

سه رپه رشتیاری زنجیره کتیب
جۆناتان لیمه ن

نووسه ر
مارک دّیقه ر

وه رگّیران:
ئهندازیار سروش
نه ریمان تاهیر

Email: jamala@worksmail.net
Email: contact@handofhelp.info
Skype: jamalabumajd
www.handofhelp.info
UK: +44 (0) 7966 610944
Iraq: +964 (0) 751 792 5515
iraq, erbil, Ankawa, Hersheshem 28 / 23

Originally Published in English Under the Title:
Understanding the Great Commission
Copyright © 2016 by Mark Edward Dever and 9Marks
All rights reserved.
Printed in the United States of America
978-1-4336-8894-2
Published by B&H Publishing Group
Nashville, Tennessee

Kurdish Edition Copyright 2021 by Hand of Help, all rights reserved.
Without prior permission of the publisher, no portion of this book may
be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form
or by any means-electronic, mechanical, photocopy, recording, or any
other - except for brief quotations in printed reviews.

- ناوی کتیب: تیگه‌یشتن له نێردراویتییه مه‌زنه‌که
  - نووسەر: مارک دێفهر
  - وه‌رگێڕ: نه‌ریمان تاهیر & ئەندازیار سروش eng.srush@gmail.com
  - چاپی یه‌که‌م: ۲۰۲۱
  - چاپخانه:
  - تیراژ: ۱۰۰۰ دانه
  - ژماره‌ی سپاردن: له به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی کتیبخانه گشتیه‌کان/ هه‌ریمی کوردستان
ژماره‌ی سپاردنی (۱۰۰۶) ی سالی ۲۰۲۱ ی پێدراوه
- هه‌موو نایه‌ته‌کانی ئەم به‌ره‌مه‌ له چاپی کوردیی سۆرانیی ستانده‌ره‌وه (KSS) وه‌رگیراوه.
هه‌موو مافه‌کانی پارێزراره‌وه.

هه‌موو مافه‌کانی وه‌رگێڕانی چاپی کوردیی ۲۰۲۱ ئەم به‌ره‌مه‌ له لایه‌ن
پێکخراوی «هاند ئۆف هیلپ» وه‌ پارێزراره‌وه. هه‌یچ به‌شیکی ئەم بلاوکراوه‌یه
به‌بێ ئاگادارکردنه‌وه‌ی پێشوه‌ختی نووسه‌ر ناکرێت چاپ بکریت، یان به‌ شیوه‌ی
ئهلێکترونی، فۆتۆکۆپی، تۆماری ده‌نگی به‌خشری‌ت، مه‌گه‌ر ئەوه‌ی که‌ ته‌نها ده‌قی
کورتی لێ وه‌ر‌ب‌گێردرێت و ئاماژه‌ به‌ ناوی به‌ره‌مه‌ و نووسه‌ر بکریت.

ناوه پړوك

لاپه ره

- ۱ پېشه كېي زنجيره كټېبي بنه ماكانى كليسا
- ۰ به شى يه كه م: نيردراوويتيه مه زنه كه، تو و كليساى ناو خويى
- ۱۱ به شى دووهم: وشه ي خودا، گه لى خودا
- ۱۷ به شى سېيه م: خوشه ويستى ناسمان، راستى ناسمان، گه لى ناسمان
- ۲۰ به شى چوارهم: مزگينى بده، كليسا يه ك كو بكه وه
- ۳۳ به شى پينجه م: فير كردن به راست كردنه وه و چاوديرييه وه
- ۳۹ به شى شه شه م: نه نداميتى و په يوه ستبوونى هوشيارانه
- ۴۰ به شى حه و ته م: چوار كاري كليساى نيردراوويتيه مه زنه كه
- ۵۷ به شى هه شته م: كاريكى ديكه ي كليساى نيردراوويتيه مه زنه كه
- ۶۰ به شى نويه م: ده بيت مينيته وه يان پروى؟
- ۷۳ به شى ده يه م: گه وره ترين نامانجى نيردراوويتيه مه زنه كه

پیشہ کی زنجیرہ کتیبی بنہ ماکانی کلّیسا

ژیانی باوہرداران ژیانی کلّیساہ؛ ئەم باوہرہ بنہرہ تیبہی کتیبی پیرۆز لە ھەموو کتیبەکانی دیکە ی ئەم زنجیرە یەدا ئاماژە ی پئ کراوہ.

ئەم باوہرہ لە ئاستی خۆیەوہ کاریگەری لەسەر چۆنیەتی مامەلەکردنی نووسەرەکان لەگەڵ بابەتەکان دادەنێت. بۆ نمونە، ئیوارەخوانی مەسیح خوانیکی تاییەت و نھینی نیوان تۆ و عیسا ی مەسیح نییە، بەلکو نانخواردنە لەگەڵ خێزانە کەتدا کە بەھۆیەوہ لەگەڵ مەسیح و گەلی مەسیحدا ژیانی ھاوبەشت دەبێت. ئەرکە مەزنە کە (مزگینیدان) مۆلەتنامە یەکی کەسی نییە بۆ چوونە نیو گەل و نەتەوہ جیاوزەکانەوہ وەکو شایەتی بۆ مەسیح، بەلکو فەرمانیکە کە دراوہ بە تەواوی کلّیسا بۆ ئەوہی تەواوی ئەندامان ھەستن بە ئەنجامدانی. دەسەلاتی کلّیسا تەنھا پشت بە رابەران نابەستیت، بەلکو تەواوی ئەندامان لەخۆ دەگریت. واتا، ھەموو ئەندامیک ئیش و ئەرکیکی تاییەتی ھەیە، بە تۆشەوہ.

گرنگە بیزانین کە ھەموو کتیبەکانی ئەم زنجیرە یە بۆ ئەندامی ئاسایی کلّیسا نووسراوہ. ئەگەر ژیانی باوہردار ژیانی کلّیسا بێت، ئەوا تۆی باوہرداری لەئاوہ لکیشراو و ئەندامی کلّیسا، بەرپرسیاریتی تیکەشتن لەم بابەتە بنہرہ تیبانەت لەسەر شانە. وەکو چۆن عیسا فەرمانی پشتگیری و پاراستنی پەيامی مزگینی پیداویت، بە ھەمان شێوہ فەرمانی پشتگیری و پاراستنی کلّیسات پیدەکات. ئەم کتیبانە بۆت روون دەکەنەوہ کە چۆن ئەو کارە بکەیت.

وای دابنئ کە تۆ یەکیکی ت لە خاوہن پشکەکانی کۆمپانیای خزمەتی مزگینی مەسیح. وە خاوہن پشکە باشەکان چی دەکەن؟ ئەوان لیکۆلینەوہ لە کۆمپانیا

و بازار و پیشبرکیکان ده‌کهن. ده‌یانه‌وئیت ئه‌وپه‌ری سوود له وه‌به‌ره‌یانه‌که‌یان وه‌ر‌ب‌گرن. تۆی باوه‌پ‌داریش ته‌واوی ژیانته‌ له‌ مزگینیی مه‌سیحدا وه‌به‌ره‌یانه‌ کردوو. که‌واته، ئامانجی ئهم زنجیره‌ کتیبه‌ ئه‌وه‌یه‌ که‌ له‌ پیناوه‌ مزگینیی مه‌زنی خودا یارمه‌تیت بدات ته‌ندروستی و قازانجی شانشین کلتیسا ناوخۆییه‌ که‌ت زیاد بکه‌یت.

ئایا ئاماده‌ی ده‌ست به‌ ئه‌رکه‌ که‌ت بکه‌یت؟

براتان، جۆناتان لیمه‌ن / سه‌رپه‌رشتیاری زنجیره‌ کتیبی بنه‌ماکانی کلتیسا

ئەو كىتابانەى لە زنجىره كىتابى بنه ماكانى كلىسا هەن:

تىگەيشتن لە نىردراوئىتتبه مهزنه كه، مارک دىقهەر

تىگەيشتن لە له ئاوهه لکيشان، بۆبى جاميسۆن

تىگەيشتن لە شىوى پهروهردگار، بۆبى جاميسۆن

تىگەيشتن لە دەسه لاتى كۆمه لى باوهرداران، جۆناتان ليمهن

تىگەيشتن لە ته مبيکردنى كلىسايى، جۆناتان ليمهن

تىگەيشتن لە رابه رايه تىى كلىسا، مارک دىقهەر

به شی یه که م

نیردراو یی تیه مه زنه که، تو و کلیسای ناو خویی

ئامانجی ئەم کتیبە ئەوەیە که له تیگە یشتنی ئەرکه مه زنه که تیگە ییت و بزانیته که چ واتایه کی له ژبانی تو ی باوه درادا هیه.

له کتیبی پیرۆزدا دهسته واژه ی «ئەرکه مه زنه که» نه هاتوو، به لام باوه دراران زۆر له میژه ئەم دهسته واژه یه به کار دین بو وه سفکردنی کۆتا فه رمانی شکۆداری مه سیح که پیش چوونی بو ئاسمان پیی داین. ئەو فه رمانه ت له بیره؟ ئەمه فه رمانه که یه:

«عیسا لیان نزیك بووه وه و پیی فه رموون: «هه موو ده سه لاتیکم له ئاسمان و له سه ر زه وی دراوه تی. که واته برۆن، هه موو نه ته وه کان بکه نه قوتابی، به ناوی باوک و کوپ و پۆحی پیرۆز له ئاویان هه لیکیشن، فیریان بکه ن با کار بکه ن به هه موو ئەو شتانه ی که رامسپاردوون. دلنیا بن من هه موو پۆژیک له گه لتانم، هه تا کۆتایی زه مان» (مه تا ۲۸: ۱۸ - ۲۰).

عیسا له کاتی خزمه ته که ییدا و پیش له خاچدانی، فه رمووی که ئەرکی ئەو ته نها تیشک ده خاته سه ر مه ره ونبوو هکانی ئیسراییل (مه تا ۱۵: ۲۴). به لام له دوای هه ستانه وه، ئەو بووه مه زنترین دادوه ری ته واوی رووی زه وی. ئەو به ده سه لاتی یه زدانی به توانا هه ستایه وه، وه کو کوپ مرۆف که له (دانیال ۷) دا هاتوو. هوکمی عیسا زیاتر له ئیسراییل ده پروات و هه موو گه لان ده گرێته وه. عیسا هه موو ده سه لاتیککی ئاسمان و زه وی هیه.

عیسا دوای پیداگریکردنی له سه ر ئەم ده سه لاتهی، داوا له قوتابییه کانی ده کات که برۆن و قوتابی دروست بکه ن. له زمانی یۆنانیدا، ئەوه کرداری هاندانه که

ده لیت: «قوتابی دروست بکهن». وه ئهم فه زمانه ی مه سیح سی فه زمانه ی دیکه ی له گه له بو ئه وه ی بتوانین به وردی گری کاره کان به م جوړه وه ربگپړین:

رؤیشتن، قوتابی دروست بکهن، له ئاوه له کیشان و فیرکردن.

یه که م فه زمانه ی - رؤیشتن - به گشتی به «برؤن» وه رده گپردریت. ئه مه شتیکی خراب نیسه، چونکه یه که م وشه یه و له پیش «قوتابی دروست بکهن» وه هاتووه. خوینه ره یونانییه کان زانیویانه که ده بیت پیداگریه کی تایه تی له سه ر بیت. بو یه ئاساییه که به «برؤن» وه ربگپړین.

به لام ئه گه ر دروستکردنی قوتابی پشت به رؤیشتن، له ئاوه له کیشان و فیرکردن به ستیت، ئه وا کئ ئه و که سانه ده نیریت؟ وه کئ له ئاوه له کیشان و فیرکردنه که ده کات؟ ئایا ئهم کارانه له ریگه ی مزگینیی تاکه که سییه وه ده بیت یان به قوتابیکردن، یا خود به ریگایه کی دیکه؟

کلیسا له ریگه ی چاندنی کلیسای دیکه وه ئه رکه مه زنه که جیبه جن ده کات

کاتیک ته ماشای ئه و کتیبانه ده که م که له سه ر ئه رکه مه زنه که نو سراه، ده بینم که به گشتی چاویان خستووه ته سه ر مزگینیدان یان چالاکیه کان. تیشک ده خه نه سه ر ئه وه ی که ئیمه ی تاکی باوه ردار ده بیت چی بکه ین. منیش کتیبکی له و چه شنهم نووسی به ناوی «ئینجیل و مزگینیدانی که سی»^۳. هیوادارم بتوانیت ئه و کتیبه په یدا بکه یت و بیخوینیته وه. بیگومان ئه رکه مه زنه که نایه ته دی ئه گه ر هه ر باوه رداریک له ئاست خو یه وه مزگینیی نه دات و که سانی دیکه فیر په یامی مه سیح نه کات. به لام ئه رکه مه زنه که ته نها ئه وه له خو ده گریت و هیچی دیکه - تاکی باوه ردار بلیتی فرۆکه بکړیت و نامیلکه ی تایه ت به کتیبی پیروژ و مه سیحیه ت

---

a به داخه وه هه تا ئیستا ئهم کتیبه وه رنه گپردراوه ته سه ر زمانه ی کوردی، به لام ده توانیت به زمانه ی ئینگلیزی بیخوینیته وه:

The Gospel and Personal Evangelism.

هه ئېگرېت و پروات؟ يا خود وته که ی عیسا له وه زیاتر ده گرېته وه؟

ئهمه ده مانه پېنېته سهر پړگای دووهم بو باسکردنی ئامانجی نووسینی ئهم کتیبه: هیوادارم بتوانیت ئه وه بینیت که نیردراواییتیه مه زنه که به سادھی له پړگه ی دامه زراندن و گه شه دان به کلّیسا ناوخوییه کانه وه ئه نجام ده دریت. کلّیسا کان له پړگه ی دامه زرانندی کلّیسا ی دیکه وه، نیردراواییتیه مه زنه که به جی ده گه یه نن. که واته، ئه وه نیردراواییتیه توّی تاکی باوه ردار ده گرېته وه. ههروه ها ده بیت ئه وه ش بزاندن که له پړگه ی کلّیسا ناوخوییه که شته وه، توّ ده گرېته وه. ئهمه ئه وه پړگه ی ئاساییه که خودا ده په ویت ئیمه برۆین و قوتابی دروست بکه ین و له ئاویان هه ئېکیشین و فیری په یامی خودایان بکه ین.

به ئینی خودا بو ئیبراهیم و ئیمه

له بیرته که چهند سه ده یه ک بهر له وه ی مه سیح ئهم راسپارده مه زنه مان پی بدات، خودا له باره ی مه سیحه وه چ به ئینکی به ئیشایا داوه؟ خودا فه رمووی: «ئهمه شتیکی که مه بو توّ که بنده ی من بیتبو هه ستانه وه ی هۆزه کانی یاقوب و بو گه پرانه وه ی ئه وانه ی که له ئیسرائیل ئه وانم پاراست، به لکو ده تکه مه پرووناکی بو نه ته وه کان تاکو رزگاریم به وپه ری زه وی بگه یه نیت» (ئیشایا ۴۹: ۶).

یه که م ئایه تی ئینجیلی مه تا، باسی ئهم به ئینه کۆنه ی ئیشایا ده کات به گه پرانه وه ی زیاتر بو دواوه بو ئیبراهیم. (مه تا ۱: ۱) به عیسا ده لیت کوری ئیبراهیم که به ئینی بنه ره تی خودامان بو ئیبراهیم وه بیر دینته وه: «جا ده تکه مه نه ته وه یه کی مه زن، ... هه موو نه ته وه کانی سهر زه ویش له پړگه ی توّوه به ره که تدار ده بن» (په یدابوون ۱۲: ۲-۳).

به واتایه کی دیکه، شایه تی کتیبی پیروژ جیگیر و نه گوږه: خودا هه میشه پلانی هه بووه که رزگاری به هه موو سهر زه وی بگه یه نیت - هه موو گه ل و نه ته وه کان.

له کۆتا ئایه ته کانی ئینجیلی مه تادا ده بینین که قوتابیییه کان له سهر کیویک له گه ل عیسا وه ستاون، فیر ده بن که به لینی خودا به ئیراهیم بۆ به ره که تدارکردنی سهر زه وی، لیره دا ده گاته لوتکه. به م جوړه خودا به لینه که ی بۆ ئیراهیم دینته دی. به م جوړه هه موو گه ل و نه ته وه کانی سهر زه وی به ره که تدار ده بن. هه موو قوتابیییه کان به پرسیار ده بن له وه ی که په یامی مزگینیی مه سیح به گوئی هه موو گه لان ده گات، وه هه موو قوتابیییه کانی عیسا بانگ ده کرین بۆ ئه وه ی هه موو پاسپارده کانی عیسا به جی بگه یه نن. له به رانه به ئه م کاره قورسه دا، عیسا به لینیان پیده دات که ئه و ئیستا که خاوه نی هه موو ده سه لاتیکه وه، هه تا کاتی گه رانه وه ی له ئاسمان له گه لیان ده بییت.

ئایا ئه م به لینه ته نه ا قوتابیییه سه ره تاییه کان ده گریته وه؟ نه خیر، عیسا ده یزانی که پیش گه رانه وه ی ئه و له ئاسمان، ئه و قوتابییانه کوچی دوایی ده که ن.

عیسا به لینی دا که بۆ هه تاهه تاییه له گه لیان ده بییت، بۆ ئه وه ی ئیمه بزاین که ئه م به لینه بۆ ئیمه شه. عیسا ده یزانی که له دوای نه مانی ئه و گروه، ئه و نه وه له دوای نه وه به رده وام ده بییت له کاره که ی. ئیمه ش به لینی ئاماده بوونی عیسا مان وه رگرتوه.

ئه م ئیردراویتییه بۆ ئیمه یه!

کلێسا چییه؟

وه ئه و به لینه ته نه ا بۆ ئیمه ی تاکی باوه ردار نییه. بۆ کلێسا و ئه ندامانی کلێسا شه.

کلێسا چییه؟ جهسته ی ئه و باوه ردارانه یه که به رده وام له ده وری یه کتر کۆ ده بنه وه، وشه ی خودا به دروستی راده گه یه نریت، وه له ئاوه لکیشان و خوانی په روره دگار به دروستی به رپۆه ده بردیت.

با ئهوه پروون بکه مه وه. یه کهم، کلئسا ئه و شوئنه یه که وشه ی خودا به دروستی راده گه یه نریت. هه ر چوئیک بیّت، ئیمه به راگه یاندنی وشه ی خودا رزگارمان بووه. خودا له ریگه ی وشه که یه وه، گه لی خوئی دروست کردووه: «(رؤما ۱۰: ۱۷). وه کو ئه وه وایه که ته واوی جیهان کوّ ده بنه وه. ئینجا که سیّک باسی به لئنه کانی خودا ده کات، هه ندیک که س سهر به رز ده که نه وه و ده سوپرنه وه و به ره و ئاراسته ی ئه و به لئنه هه نگاو ده نین. گوئی له به لئنه کان ده گرن و باوه ر ده که ن. ئه و وشانه ی که راگه یه نراون، بناغه ی کلئسایه.

به لام دووه م، کلئسا ئه و شوئنه یه که ریوره سمه کان به دروستی به ریوره ده بردریت. هه ر چوئیک بیّت، کلئسا نیشان ده که ن. ئه و ریوره سمه نانه هوئی رزگار بووغان، به لکو نیشانه ی مزگینین و به کایانده هینین بو پشتر استکرده وه ی ئه وانه ی که سه ربه مزگینی مه سیجن. له ریگه ی ئه و ریوره سمه مانه وه، کو بوونه وه ی کلئسا به پر سیاریه تبیان له نیو یه کتردا به جئ ده گه یه نن.^a

هه ندی کات خه لکی ده لئین که کلئسا خه لکه نه ک شوین. له راستیدا جوړیک له شوین پیویسته: پیویستت به کو بوونه وه ی باوه ردارانه. ئینجا پیویستت به وه یه که له و کو بوونه وه یه دا وشه ی خودا راگه یه نریت و ریوره سمه کان به ریوره بردرین بو ئه وه ی بیّت به کلئسا نه ک ته نها کو بوونه وه یه کی ئاسایی باوه رداران. وشه ی خودا ده مان کاته گه لی مه سیج و ریوره سمه کان نیشانه مان ده کات.

که واته، جاریکی دیکه بیر له چوار فه رمانه که ی نئردراو بیّتییه مه زنه که بکه وه: برؤ، قوتابی دروست بکه، له ئاو هه لیکشه و فیر بکه. کئ هه موو ئه وانه ده کات؟ کئ باوه رداران ده نریت بو ئه وه ی برؤن و قوتابی دروست بکه ن؟ کلئسای ناو خوئی. وه کئ له ریگه ی له ئاو هه لکیشانیانه وه، به باوه ردار ناوزه دیان ده کات و له ریگه ی فیر کردنیانه وه یارمه تی گه شه کردنیان ده ده ن؟ کلئسای ناو خوئی ئه و کاره ده کات.

---

a بروانه کتیه کانی بوئی جامیسوون له زنجیره ی بنه ماکانی کلئسا به ناوه کانی «تیگه یشتن له له ئاو هه لکیشان له گه ل تیگه یشتن له خوانی په روه ردگار».

کلیسا ناوخۆیی ئەو پڕیگا ئاساییه که خودا پێی به خشیوین بو ئەوهی
نێردراویتییه مهزنه که نهجام بدهین. ئەوه په یامی ئەم کتێبهیه.

ئەم کتێبه به که لک تو دیت؟

ئەم کتێبه بو کۆ نووسراوه؟ بو هه موو باوه پداریک نووسراوه، به تایبه تی
باوه پداره نوویه کان. ده روانه کتیی پیرۆز، به تایبه تی به شه کانی سه ره تا، وه هه ول
ده ده مه هه ندیک به ردی بناغه ت بو دایین بکه م له باره ی چۆنه تی تیگه یشتنت له
باوه پت په یوه ست به نێردراویتییه مهزنه که و کلیسا که ت.

هه ندیک له به شه کانی کۆتایی ئەم کتێبه، زۆرتر په یوه ندی به رابه رانی کلیساوه
هه یه. هه رچه نده ئەوه رابه رانن که ده سه لاتی به رپوه بردنی به رنامه و پلانه کانی
کلیسایان هه یه، به لام له کۆتاییدا ئەوه گه لی پیرۆزی خودان که ده بی ت له
مه به ستی عیسا تیگه ن کاتیک فه رمووی برۆن و قوتابی دروست بکه ن و له ئاو
هه لبکیشن و فی ر بکه ن. عیسا ئەو نێردراویتییه ی به هه مووان داوه؛ به تو ی داوه.
ده بی ت دید و پروانگه ی عیسا له گه ل که سانی دیکه دا به ش بکه ی ت. به راستی تو
ده بی ت ئەو کاره بکه ی ت؟

به‌شى دووهم

وشه‌ى خودا، گه‌لى خودا

زۆر كه‌س بانگه‌شه‌ى ئه‌وه ده‌كه‌ن كه خودايان خۆشه‌وۆيت و ته‌نانه‌ت په‌يوه‌نديان له‌گه‌لى هه‌يه، به‌لام له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا هه‌زيان له وشه‌ى خودا نيه، كه له شه‌ست و شه‌ش كتيبي پهيماى كۆن و نووى پيكديت. به‌راى تو هاسه‌ره‌كه‌م چى ده‌لئيت ئه‌گه‌ر من بانگه‌شه‌ى ئه‌وه بكه‌م كه خۆشم ده‌وۆيت له كاتيكدا هيج بايه‌خيك به‌قه‌كانى نه‌ده‌م؟

خۆشويستنى وشه‌ى خودا پيوانه‌ى خۆشويستنى خودايه. له‌راستيدا ئه‌وه‌يه جياوازي نىوان گه‌لى خودا و جيهان: گه‌لى خودا له‌ريگه‌ى كتيبي پيرۆزه‌وه له‌ده‌ورى وشه‌ى خودا كۆ ده‌بنه‌وه. گووى لى ده‌گرن، به‌قه‌سى ده‌كه‌ن و خۆشان ده‌وۆيت (زه‌بوورى ۱۱۹).

له به‌شى كۆتاييدا، به‌تاييه‌تى تيشكم خستوه‌ته سه‌ر كلئساي ناخۆيى. گوتوومه كه كلئساي ناخۆيى كۆبوونه‌وه‌ى خه‌لكه كه وشه‌ى خودا به‌دروستى راده‌گه‌يه‌نرئيت و رپوره‌سمه‌كان به‌دروستى به‌رپوه‌ده‌بردريين.

ئىستا ده‌مه‌وۆيت بگه‌رپمه‌وه دواوه و له سه‌ره‌تاوه هه‌تا كۆتايى ته‌ماشاي ته‌واوى كتيبي پيرۆز بكه‌م. ده‌بينين كه ته‌واوى كتيبي پيرۆز تيشكى خستوه‌ته سه‌ر ئه‌وه‌ى كه خودا له‌ريگه‌ى وشه‌كه‌يه‌وه خۆى ده‌رده‌خات بو ئه‌وه‌ى گه‌ليك بو خۆى كۆ بكا ته‌وه.

وشه ی خودا

خودا ده یه ویت خوئی دهر بخات و خه لکی متمانهی پی بکه ن. ئه وه مه بهستی په یمانی کوئن و نوئییه. خودا به لین ده دات و به لینه کانی جیبه جی ده کات و ئیمه ش ده بیّت به متمانه وه وه لامی بدهینه وه.

ئه وه وشه ی مزگینیی خودا بوو له به شی یه کدا بینیمان که گه لی خودا پر زگار و دروست ده کات. پوئس له باره ی مزگینیه وه ده لیت: «هیژی خودایه بو پر زگار بوونی هه موو ئه وانه ی باوهر ده هیئن» (رؤما ۱: ۱۶).

که واته، وشه ی خودا دیت به لام به ئالنگاره وه دیت: ئایا باوهری پی ده کیت و ته واوی ژیانتی ده ده یته ده ست؟

له ته واوی کتییی پیروزدا ئه م ئالنگاره ده بینین. خودا له ریگه ی قسه کردن له گه ل ئادم، نوح، ئیبراهیم و موسا خوئی دهر خست. وه خودا ئه و که سانه ی خوئشده ویت که وه کو ئیبراهیم گوئی له وشه که ی ده گرن و باوهری پی ده کات (رؤما ۴)؛ واته ئه و که سه ی که کاری پی ده کات.

یان بیر له دانایی سپاره ی پهنده کانی سلیمان بکه وه. دانایی خودا دیت، راستی له خو ده گریّت، بانگه یشتان ده کات که باوهری پی بکه یین و قبولی بکه یین و کاری پی بکه یین. ئایا وه کو کوره ژیره که یان کوره گیله که ده جوئینه وه؟

خودا وشه و به لینه کانیمان پی ده به خشیت، ئیمه ش ده بیّت به متمانه کردن به وشه کانی و باوهر کردن به به لینه کانی وه لامی بدهینه وه. ئادم و حه و له باخچه ی عه ده ن نه یان توانی باوهر و متمانه به خودا بکه ن. عیسا له ریگه ی ژیان و ته نانه ت له باخی گه تسمیانیدا، به ته واوی باوهر و متمانه ی به خودا کرد. ئیمه ش ده توانین په یوه ندیمان له گه ل خودا هه بیّت، که له راستیدا بو ئه وه ی دروست کراوین، له ریگه ی بیستن و باوهر کردن به وشه ی خودا.

ئەمە بنچىنەى باوەردار بوونە. كتيى پيرۆز دەئيت كه هەموومان سەرپيچى وشەى خودامان كرد و فەرمانە كانيمان پشتگوئى خست. وه لهبەر ئەوهى كه ئەو خودايەكى باشە، سزای گوناھە كانمان دەدات. تاكه ئوميدمان بۆ پزگار بوون له دەست سزاکانى، چاكکردنى ژيانمان نيه، چونكه ئەوه هيچ شتيك له حالى ئەو گوناھانەمان ناگۆرپت كه پيشتەر ئەنجاممان داوه. دەبیت پزگار كەر و جيگره وهيه كمان هەبیت - كه سيك كه سزای خودا به ئەستۆ بگريت. وه ئەوه پريك ئەو شتهيه كه عيسای پەروەردگار ئەنجامى دا. عيسا له تەواوى ژياندا متمانه و باوەرى به وشەى خودا كرد. وه لهسەر خاچ له پيناو گوناھى ئەو كهسانەدا گیانى سپارد كه پشت له گوناھە كانيان دەكات و روو لهو و وشەكهى دەكەن.

گەلى خودا

ئستا دەبیت ئەم پرسيارە بکهين: ئەو كهسانە كين كه خودا فەرمووى پزگاريان دەكات بۆ خوئى؟ مەبهستى له پزگارکردنى تاكه كان بوو؟ نهخيەر، مەبهستى له پزگارکردنى گەل و نهتهوه بوو.

ئەوهى كه گرنگە بيزانين ئەوهيه كه جياوازی گەلى خودا له گەل جيهان ئەوهيه كه ئەوان گوئى له دەنگى خودا دەگرن و له دەورى وشەكهى كو دەبنهوه. نوح گوئى له خودا گرت كاتيک فەرمانى به دروستکردنى كه شتييه كه دا. ئيراهيم گوئى له وشەى خودا گرت و شوين خودا كهوت بۆ خاكيكى نوئى. گەلى ئيسرائيل دەبوا له هەموو گەلانى جيهان جياوازتر ببت بهوئى گوپرايه لييان بۆ دە فەرمان يان پاسپارده كهى موسا.

هەمان چيروك پەيمانى نوئش دەگرپتهوه. له بهشەكانى داها توودا سەبرى ئينجیل و نامەكانى پەيمانى نوئى دەكەين. بۆ ئستا برۆينه سەر ئاشكراکردن كه كۆتا سپارەى پەيمانى نوئيه. لهويدا دەبينين كه پيشيني (مهتا ۲۸) له كلپسا ئاسمانيه مەزنه كه دا دپته دى. ئەگەر تۆ شوينكه وتووئى مەسحيت، ئەوا پوژيک

لەم کۆبوونەوه ئاسمانییەدا کۆ دەبیتەوه که وێنەیه کی خیرای به یۆحنای نێردراو درابوو:

«پاش ئەمە سەیرم کرد ئاپۆرەیه ک له خەلکم بینی له هەموو نەتەوه و هۆز و گەل و زمانێک که له ژمارە نەدەهات، لەبەر دەم تەختە که و بەرخە که پراوە ستابوون، جلی سپیان لەبەردا بوو و لقه دار خورمایان بە دەستەوه گرتبوو، بە دەنگێکی بەرز هاواریان دەکرد و دەیانگوت: «رزگاری هی خودامانە، که لەسەر تەختە که دانیشتوو و هی بەرخە که یە» (ئاشکرکردن ۷: ۹-۱۰).

لێرەدا کۆمەلێک خەلکی زۆرمان لە سەرتاسەری جیهان هەیه که بۆ هەتاهە تایە شایەتی بۆ دلسۆزیی خودا دەدەن. ئەمانە ئەو که سانهن که باوەرپیان به وشە ی خودا کردوو. هەندێکیان لەبەر وشە ی خودا چەوساونه تەوه (ئاشکرکردن ۶: ۹؛ ۲۰: ۴). وه خودی عیسا وه کو وشە ی خودا ناوی هاتوو (ئاشکرکردن ۱۹: ۱۳). ئەم کۆبوونەوه یە ئەو شوپێنە یە که ئیمە بۆی دەپۆین! بەراستی زۆر خۆشە که دەزانین نێردراویتییە مەزنە که ئیشی خۆی دەکات!

خودا کۆمەلگە یە کی دەبیت که دەیناسن و ستایشی دەکەن. ئەمە وێنە ی گەره ی کتییی پیروژه. لە سەرەتادا خودا له وشە که یدا خۆی دەردەخات و له کۆتاییدا گەلێک دەیناسن و متمانە ی پێ دەکەن و ستایشی دەکەن.

با بگەرێنەوه سەر کلێسا و نێردراویتییە که

ئێستا سەرنجە گشتییە که مان لەسەر کتییی پیروژ لادەبەین و بەتایبەتی سەرنج دەخەینە سەر کلێسای ناوخرۆی. چی دەدۆزینەوه؟ ئەم پرسیارە دەمانباتە نێو چەند بەشی داها توووه. بەلام پێناسە ی کلێسات بیر نەچیت که کۆبوونەوه ی خەلکە لەسەر هاوبە شیکردنی ئەو متمانە یە به وشە ی خودا هەیانە. وێنە ی پێشوه ختی ئەو کۆبوونەوه مەزنە یە که له سپارە ی ئاشکرکردندا هاتوو. هەموو کۆبوونەوه یە کی کلێسایە ک پناوخرۆی تاییە تمەندییە کانی هەموو نەتەوه و هۆز و

گهل و زمانئىكى نيهه وه كو ئه و كو بوونه وه يه لى له كو تايى زه مانه دا ده يينين. به لام
ئه وان ده ستيكن و ئيمه يه كه م به ره هم ده يينين. زستان كو تايى هاتووه و خونچه لى
به هاره سه ريئه لداوه. بوه سته و بيينه!

ههروه ها ئيردراويييه مه زنه كه داومان لى ده كات كه وشه لى خودا بگه يه نينه
ده ست نه ته وه كان و گه له كه لى كو بگه يه وه. داومان لى ده كات نه ته وه كانى ديكه
بگه يه قوتابى بو ئه وه لى ئه وانيش باوه ر به يين و بيينه ژوره وه.

به شی سییه م

خۆشه ویستی ئاسمان، راستی ئاسمان،

گه لی ئاسمان

ئەو دوو دەیه دەبیت که له ویلیه تی واشنتن دی. شوان و قه شه ی کلێسام. ئەو چەند دەورە ی هەلبژاردنە؟ لەو کاتەو ه ی که من دەستبە کار بووم، چەندین ژینرال و رۆژنامه نووس و سیناتۆر و ئەندام پەرله مان هاتوون و رۆیشتوون.

شتیکێ ناباو نییه که گەنجیک بیت و دید و بۆچوونی گەورە ی لەمەر گۆرانکاریه وه هەبیت. وه سیاسه توانه باوه پداره کان دەبیت له پیناو گۆرانکاری باشدا بجه نگن. ئەمە یه کیک له رینگاکانی خۆشویستی ئەو ه ی لیته وه نزیکه و دراوسیته. کیشه که ئەو کاته دیته ئاراهه که خه لکی هه ول دەدەن دەزگاکانی دەولەت به کاربه یین - هیزی شمشیر - بۆ ئەو ه ی به هه شت به یینه سه ر زه وی. ئەگەر په شینی تایه مه ندی سیاستوانه کانی نه وه ی پیشتر بوویت، ئەوا ئەم نه وه گه نجه ی ئیستا زیاتر شوین خه یالباوه ری (خه یالپه رستی) ده که ون. سه ره رای ئەو راستیه ی که خه یالباوه ری سه رچاوه ی هه ندیک له کاره هه ره خراپه کانی میژووی مرو فایه تی بوویت، له به نه ره تدا به هه له له پلانی خودا بۆ میژووی مرو فایه تی تیگه یشتوو ه. هیه چ ئایه تیک له په یمانی نویدا نه هاتوو ه که بلیت سو پاس بۆ کاره کانی سه رۆکه کان و سه رۆک وه زیران، ده بیت چاوه ری هانتی شانشین مه سیح و جیه جیوونی خواست و ویستی له سه ر زه وی وه کو له ئاسمان بین.

به لام شوینیک هه یه که ده بیت به دوای یه که م به ره مه ی ئاسمان له سه ر زه ویدا بگه ریین. بیرته که به چ شتیک کو تاییم به به ش دوو هیئا؟ گوتم که کلێسای ناوخۆی ده رخستی ئەو کو بوونه وه مه زنه یه که له سپاره ی ئاشکرکردندا هاتوو ه.

لهوئدایه که یه کهم دیمه نی خونچه ی به هاره ی ئاسمان ده بینین.

له کۆتا به شدا، له په یمانی کۆنه وه با زمان دایه سه ر سپاره ی ئاشکراکردن و باسی کۆبوونه وه مه زنه شکۆداره که مان کرد که باوه پدارانی نه ته وه و هۆز و زمانه جیاوازه کان له ده وری یه کتر کۆ ده بنه وه؛ واته، باسی ئینجیله کان و کرداری ئیردراوان و نامه ی ئیردراوانمان نه کرد. ده بیته ئاماژه ی پی بکه یین.

به عیسا مه سیح ده ستپیده که یین. عیسا چۆن له کلێسا ده پروانیت؟ عیسا داوا ی کردوو ه کلێسا چی بکات و چۆن بیت؟ عیسا به ته واوی کلێسا ی خوش ده ویت. وه کو چۆن عیسا نوینه رایه تی ئاسمانی له سه ر زه وی کرد، داوا له کلێسا ده کات هه مان کار بکات.

عیسا کلێسا ی خوشده ویت

یۆحه نا گوتی که عیسا هه تا کۆتایی کلێسا ی خوشویست، ریک پش ئه وه ی که عیسا پیی قوتابیه کانی بشوات که نیشانه ی شۆردنیکه هه تاهه تاییه که له رینگه ی مردنه که یه وه ئه نجامی ده دات:

«ئه وانه ی هی خۆی بوون له جیهاندا خوشی ده ویستن، هه تا ئه وپه ری خوشویستن» (یۆحه نا ۱۳: ۱).

عیسا به خوینی خۆی کلێسا ی کرپوه (کرداری ئیردراوان ۲۰: ۲۸).

عیسا کلێسا ی بنیاد ناوه (مه تا ۱۶: ۱۸).

عیسا له رینگه ی هاندان و ئاگادارییه وه، قسه له گه ل کلێسا ده کات، رینمایان ده کات و خوشه ویستیان بو ده رده بریت (ئاشکراکردن ۲ - ۳).

له راستیدا خوشه ویستی عیسا بو کلێسا نموونه یه بو شیوازی خوشویستی پیاوان بو هاوسه ره کانیان. پۆلس ده لیت:

«ئەي مېردەكان، ژنهكانتان خۆشبوئى، ھەرۈك مەسېھىش كلىساي خۆشويست و لە پېناوى خۆي بەختکرد، تاكو پېرۆزى بكات و بە شويشتى بە ئاو لە رېنگەي وشەوہ پاكي بكاتەوہ، بۆ ئەوہي كلىسايەكي شكۆدار بۆ خۆي ئامادە بكات، لەكە و لۆچ و ھېچ شتېكى ئاواي نەبېت، بەلكو پېرۆز و بى كەموكورى بېت. بە ھەمان شېوہ پېويستە پياوان ژنەكانيان وەك جەستەي خويان خۆشبوئىت، ئەوہي ژنى خۆي خۆشبوئىت خۆي خۆشدەوئى. كەس رقى لە جەستەي خۆي نايبەتەوہ، بەلكو نانى دەدات و بەخپوي دەكات، ھەرۈك چۆن مەسېھ بايەخ بە كلىسا دەدات، چونكە ئېمە ئەندامى جەستەي ئەوين. لەبەر ئەوہ پياو دايك و باوكى خۆي بەجىدەھيئەت و بە ژنەكەيەوہ دەنووسىت، ئېتر ھەردووكان دەبنە يەك جەستە. ئەمە نەپنېيەكي گەورەيە، بەلام من باسى مەسېھ و كلىسا دەكەم. ئېوہش با ھەر يەكېكتان ژنەكەي وەك خۆي خۆشبوئى، ژنېش رېز لە مېردەكەي بگرېت» (ئەفەسۆس ۵: ۲۵-۳۳).

عيسا ژيانى خۆي لەپېناو كلىسادا دانا. داواي پېرۆزىي كلىسا دەكات و بە وشەي خودا پاكي دەكاتەوہ. ئەو پېداويستىيەكانى كلىسا داين دەكات و بايەخي پېدەدات. عيسا كلىساي وەكو جەستەي خۆي خۆشدەوئىت.

دەرخستنى خۆشەويستىي ئاسمان

عيسا ھېندە كلىساي خۆشدەوئىت كە دەيەوئىت پەيوەستى بكات بەخۆيەوہ. يەكېك لە واتاكانى ئەمە ئەوہيە كە خۆشەويستىيان بۆ يەكتەر لە كلىسا دەبېت وەكو خۆشەويستىي عيسا بېت. «يەكتەرتان خۆشبوئى. وەك خۆشمويستىن، ئېوہش بەو جۆرە يەكتەرتان خۆشبوئى. بەمە ھەموو خەلك دەزانن كە قوتابى منن، ئەگەر خۆشەويستىيان بۆ يەكتەرتى ھەبېت» (يۆحەنا ۱۳: ۳۴-۳۵). دەبېت كلىسا خۆشەويستىي ئاسمان نیشان بدات. ئەم خۆشەويستەي يەكتەر تايبەتە بە قوتابىيەكانى مەسېھ. بەو شېوہيە گەل و نەتەوہكان دەزانن كە ئېمە سەر بە مەسېھين.

به لّام نايّيت تهنها باوه پرداره كانى ديكه مان خوښبوئ. ئيمه ده توانين له ريگه
 خوښويستنى بى باوه رانيشه وه خوښه ويستى خودا دهرخهين. عيسا خوښويستنى
 دراوسى و نزيكه كهت په يوه ست ده كات خوښويستنى خوداوه. «چ راسپارده يه ك
 له هه موويان گرنگتره؟ عيسا وه لّامى دايه وه: له هه موويان گرنگتر ئه مه يه: ئه
 ئيسرائيل گوئ بگرن، يه زدانى په روه ردگارمان يه ك يه زدانه، جا به هه موو دل و
 به هه موو گيان و به هه موو بير و به هه موو توانانا نه وه يه زدانى په روه ردگارمان
 خوښبوئ. له دواى ئه ويش ئه مه يه، نزيكه كهت وه ك خوښبوئ» (مهرقوس
 ۱۲: ۲۸-۳۱). خوښويستنى خودا توخميكي ئاسوي پيوست دنيته كايه وه.
 ده كريتي كاتيكي خوښ و بيده ننگت هه بيت، به لّام ئه گهر ئه و كاته خوئ له
 شپوازي هه لسوكه وت له گه ل كه سانى ديكه دا نه بينيته وه، ئه وا كيشه يه ك هه يه.
 ئيمه ي باوه پردار نايّيت تهنها له ريگه ي گوراني روحيه وه خوښه ويستيمان بو
 خودا دهربرين، هه ر چهنده گوراني روحي شتيكي زور باشه. هه روه ها ده بيت
 له ريگه ي خوښويستنى كه سانى ديكه شه وه ئه و كاره بكهين.

ده بيت كليسا ناوهند و چه قى ئه و جوړه خوښه ويستيه بيت. خوښه ويستى
 ئاسمان له كليسادا دهرده كه وئيت، يه كه م جار له ريگه ي راگه ياندى خوښه ويستى
 مه سيح بو ئيمه له ئنجيلى پيروزدا، دووهم جار له ريگه ي خوښه ويستى ئيمه
 بو باوه پردار و بياوهر.

پشتر استگردنه وه ي راستى ئاسمان و گه لى ئاسمان

له بهر ئه وه ي كه عيسا ده يه وئيت له گه ل ئه م خه لكه دا بيته يه ك و ده يه وئيت
 به و جوړه يه كتر يان خوښبوئ كه ئه و خه لكه كه ي خوښده وئيت، مايه ي سه رسامى
 نيه كه ده يه وئيت به ناوى ئه وه وه بانگ بكرين. ده يه وئيت به شپوه يه كى په سمى
 بناسرينه وه كه سه ربه ئه ون.

له بهر ئه مه يه كه عيسا له نيردراوئيتيه مه زنه كه دا فرمان به هه موو قوتاييه كان

دهدات به ناوی باوک و کوپ و پوچی پیروژهوه له ئاو ههلبکیشریین؛ وه سپارهی کرداری نێردراوانیش چه ندین جار باسی له ئاو ههلبکیشانی به ناوی عیساو کردوو. وه کو ئه وه یه که عیسا بیهویت ئیمه ناوی ئه وه ههلبگرین و به ناوی ئه وه وه خویمان بناسیین! دهیهویت که خه لکی به هوئی ئه وه وه ئیمه بناسنه وه.

ئه وه ت بیر نه چیت که عیسا ئه وه که سه یه که هه موو ده سه لاتیکه له ئاسمان و له سه ر زه وی هه یه. ده بییت قوتابیه کان بیران له چی کردیته وه کاتیک که عیسا وای پێ گوتوون! ئایا ده بییت ناومان له گه ل ئه وه که سه دا بییت که ده سه لاتیکه خودای هه یه؟

زۆر جار باوه پداران فه رمانی له ئاو ههلبکیشان به ته نها ده خویننه وه، به لام ئه وه دروست نییه. ده بییت له گه ل (مه تا ۱۶ و ۱۸) دا بیخویننه وه، که پیشوه خت عیسا به پر سپاریه تی و ده سه لاتیکه به نێردراوان و دواتر به کلێسای ناوخوئی دابوو. کێ ده سه لاتیکه له ئاو ههلبکیشانی خه لکی و پشتراستکردنه وه ی باوه ر به مه سیحی هه یه؟ له حاله تی ئاساییدا، کلێسای ناوخوئی ئه وه ده سه لاتیکه هه یه.

په ترۆس له سپاره ی مه تا دان به مه سیحبوونی عیسادا ده نیت و ده لیت که عیسا ی مه سیح کوپی خودای زیندوو. عیسا ش له وه لامدا فه رمووی:

«شیمونی کوپی یونا، خۆزگه ت پێ ده خوازیت، چونکه گوشت و خوین ئه مه یان بو ت ئاشکرا نه کرد، به لکو ئه وه باوکم که له ئاسمانه. منیش پیت ده لیم، تو په ترۆسی و له سه ر ئه م به رده کو مه له ی خۆم بنیاد ده نیم که ده روازه کانی دۆزه خ پێی ناو پیت. کلێله کانی شانشین ئاسمانت ده ده می، ئه وه ی تو له سه ر زه وی دایخه یه، له ئاسماندا داخراو ده بییت، ئه وه ی تو له سه ر زه وی بیکه یته وه، له ئاسماندا کراوه ده بییت» (مه تا ۱۶: ۱۷-۱۹).

عیسا له جیگه ی خودا له ئاسمان، په ترۆس و وه لامه که ی په ترۆسی پشتراست کرده وه. ئینجا کلێله کانی شانشین دهدات به کلێسا بو ئه وه ی له جیگه ی ئاسمان

هه مان جوړ پشتراستکردنه وه بکه ن. په ترؤس و نیردراوانی دیکه دهسه لاتی
ناسمانیان ده بیت که دانپیدانان و دانپیدانراوانی ئینجیل پشتراست بکه نه وه، وه ک
چون عیسا له گه ل په ترؤسدا کردی.

له وه سه رسامکه تر ته وه یه که عیسا له (مه تا ۱۸) هه مان دهسه لاتی به کلپسای
ناوخواپی داوه. ته گهر که سیک که خوی به باوه پردار ده زانیت و چه ندین جار
به هوئی گونا هیکه وه که توبه ی لی نه کردوه و پوه پرووی بوویتنه وه، ته وا به پی
وته ی عیسا مه سیح، کلپسا ده بیت ته و باوه پرداره هه لسه نگینیت و ته گهر له
گونا هه که ی پاشگه ز نه بیته وه، وه کو بی باوه پر مامه له ی له گه ل بکات:

«ته گهر به گوئی کلپساشی نه کرد، ته وا به بپه رست و باجگری دابنی. راستیتان
پی ده لیم: ته وه ی تیوه له سه ر زه وی دایخه ن، له ناسمانیش داخراو ده بیت،
ته وه ی له سه ر زه وی بیکه نه وه، له ناسمانیش کراوه ده بیت» (مه تا ۱۸: ۱۷-۱۸).

کلپسا دهسه لاتی ته وه ی هه یه که وه کو بی باوه پر مامه له له گه ل ته و که سه دا
بکات چونکه خاوه نی کلپله کانی داخست و کردنه وه ن. وه کو چون ته و کلپلانه
به کار دین بو پشتراستکردنه وه ی دانپیدانان و دانپیدانه ریکی راسته قینه دا، به هه مان
شیوه به کار دیت بو په تکرده وه ی دانپیدانان و دانپیدانه ریکی ناراستدا.

بوچی ده لیم به شیوه یه کی ناسایی، کلپسای ناوخواپی دهسه لاتی له ئاوه لکیشانی
هه یه؟ له بهر ته وه ی (مه تا ۱۶ و ۱۸) پیمان ده لیت که کلپسای ناوخواپی کلپله کانی
مه سیحیان هه یه. ته وان دهسه لاتی پشتراستکردنه وه ی دانپیدان و دانپیدانه ری
راسته قینه و دروستیان هه یه، وه ک چون عیسا له گه ل په ترؤس کردی. هه روه ها
دهسه لاتی په تکرده وه شیان هه یه، به و جوړه ی که عیسا پر نپمای کلپسا کان ده کات
له حاله تی ته مپیکردنی کلپساییدا بیکه ن. عیسا (مه تا ۱۸) ده فهرمویت: «له
هه رکوییه ک دوو یان سی که س به ناوی منه وه کو بینه وه، من له وی له تیوانیاند
ده بم» (ثایه تی ۲۰). کی دهسه لاتی ته وه ی هه یه به ناوی عیسا وه باوه پرداران له

به شی چوارهم

مزگینی بده، کلّیسیاه ک کو بکهوه

ئایا عیسا دهیهوئیت که کلّیساکان وه کو بهرپوه بهرایه تیی هاتوچو مامه له له گه لّ
ژیانی باوهرداراندا بکهن؟

کاتیک بهرپوه بهرایه تیی هاتوچو مؤله تی شوّفیریت پی ده دات، ده توانیت به
ئوتومبیل برۆیت بو ههر کوئی که ده ته وئیت. ئه وان بهرپرسیاره تیه که ت پیده ده ن
و دواتر هه موو شتیک له سهر خو ته. هه فتانه ئه وان ه ی که پروانامه یان هه یه، له
ده وری یه کتر کو نابه نه وه. پیویست ناکات ناوی شوّفیره کانی دیکه بزانیته و بایه خ
به یه کتری بده ن. هیچ شوان یان قه شه یه کی تایه ت به بواری شوّفیریمان نییه
که کاریک بکات بهرده وام زانیاریته له سهر سه لامه تیی شوّفیری زیاد بکات.

به لام سهیره که هه ندیک له باوهرداران بهم جو ره له نیردراواییتیه مه زنه که
تیده گهن: «برۆن قوتابی دروست بکهن، له ئاویان هه لیکشن و فیری وشه ی
خودایان بکهن» ده بیته «ئایینی خه لکی بگو پرن، پروانامه ی له ئاوه لکیشانیان پی
بده ن و لییان گه رین برۆن!» بیگومان، ده بیته خه لکی چهنه جاریک سه ریک له
کلّیسا بده نه وه، وه کو چۆن ده بیته چهنه سال جاریک برۆی مؤله تی شوّفیرییه که ت
نوئی بکه یته وه. وه ده بیته بهرده وام بن له خویندنه وه ی کتییی پیرو ز و بهرده وام
بن له فیربوون. به لام هه موو ئه وان ه که وتوه ته سه ر خو یان.

له مه ر ئه و شیوازی نیردراواییتیه که له مؤله تی شوّفیری ده چیت، چهنه شتیک
هه یه که ده بیته بیلین. یه که م، ئه وه پشتگوئی ده خات که نیردراوان له دوای
چوونی عیسا بو ئاسمان ئه نجامیان دا. دووهم، ئه و شته پشتگوئی ده خات که
نیردراواییتیه که له باره ی فیربوونه وه ده یلیت. سییه م، ئه و شته پشتگوئی ده خات

که نیردراواییتییه که له باره‌ی گوپرایه‌لییه وه ده‌یلئت. بهم شیویه ده‌زانیت که لهم به‌شه‌دا و له دوو به‌شی داهاتوودا باسی چی ده‌که‌ین.

مزگینی مه‌سیح بۆ کوئی پروات، کلئسا له‌ووئی ده‌بیت

ئایا نیردراوان ته‌نھا له ریگه‌ی مزگینی و به‌قوتابیکردنی تاکه‌که‌سییه‌وه نیردراواییتییه مه‌زنه‌که‌یان جیبه‌جئی کرد؟ فه‌رمانی «هه‌موو نه‌ته‌وه‌کان بکه‌نه‌قوتابی» به‌دلناییه‌وه به‌سکردنی په‌یامه‌که‌له‌خۆ ده‌گریئت. به‌لام نیردراوان ئه‌و کاره‌یان چۆن کرد؟

سه‌رنجی بلا‌بوونه‌وه‌ی په‌یامی مه‌سیح بده‌که‌له‌سپاره‌ی کرداری نیردراواندا هاتووه. وا دیاره‌که‌چیرۆکی بلا‌بوونه‌وه‌ی مزگینی مه‌سیح، له‌راستیدا چیرۆکی بلا‌بوونه‌وه‌ی کلئسا‌کانه. هه‌موو شتییک له‌ئۆرشه‌لیمه‌وه‌ده‌ستی پئی کرد و دواتر به‌ره‌و شوینه‌کانی دیکه‌پرویشت: مزگینی بۆ هه‌ر شوینییک پروات، کلئسا له‌ووئی ده‌بیت.

◇ په‌ترۆس له‌به‌شی دوو وتارییک له‌باره‌ی تۆبه‌کردن و لیخۆش‌بوونی گونا‌هه‌وه‌ده‌دات. «ئه‌وانه‌ی که‌قسه‌که‌یان وه‌رگرت له‌ئاو هه‌لکیشران، له‌و پۆژه‌دا نزیکه‌ی سئ هه‌زار که‌س هاتنه‌پیزی باوه‌پدارانه‌وه» (کرداری نیردراوان ۲: ۴۱). سه‌رنجی ئه‌وه‌بده‌که‌قوتابییه‌نوپییه‌کان هاتنه‌پیزی شتییکه‌وه. هاتنه‌پیزی چیه‌وه؟ کلئسای ئۆرشه‌لیم (کرداری نیردراوان ۵: ۱۱؛ ۸: ۱).

◇ له‌به‌شی یازده‌ی سپاره‌ی کرداردا ده‌زانین که‌ئه‌و باوه‌پدارانه‌ی به‌هۆی چه‌وسانه‌وه‌یان له‌ئۆرشه‌لیم، په‌رشوبلا‌بوونه‌وه، پرویشتن بۆ ئه‌نتاکیا و «مزگینی عیسای خاوه‌ن شکۆیان ده‌دا» (ئایه‌تی ۲۰). وه «ژماره‌یه‌کی زۆر باوه‌پیان هینا و بۆ عیسای خاوه‌ن شکۆ گه‌رانه‌وه» (ئایه‌تی ۲۱). ئینجا کلئسای ئۆرشه‌لیم به‌رناباسی نارد بۆ ئه‌نتاکیا بۆ ئه‌وه‌ی له‌دامه‌زراندنی کلئسادا یارمه‌تییان بدات. به‌و شیویه «خه‌لکیکی زۆریش هاتنه‌پال مه‌سیحی خاوه‌نی شکۆوه» (ئایه‌تی ۲۴). دواتر به‌رناباس داوای یارمه‌تی له

پۆلس دەکات و «سالیکی تهواو له کلیسا کۆبوونهوه و خه لکیکی زۆریان
فیر کرد» (ئایه تی ۲۶).

◇ له بهشی چواردهی سپارهی کرداردا هاتوو که پۆلس و بهرناباس پۆیشن
بو کۆنیا و «به شیوهیک قسهیان کرد که ژمارهیکه کی زور له جوله که و
یونانییهکان باوهریان هینا» (ئایه تی ۱). ئینجا پۆیشن بو لیسترا، «لهویش
مزگینیان دهدا» (ئایه تی ۷). له هیچ شوینیکی ئەم دهقهدا نالیت که
«ئهوان کلیسیایان بنیاد نا». بهلام لهراستیدا ریک وایان کرد. دوا چهند
ئایهتیک دهبینین که پۆلس و بهرناباس «گهراوه لیسترا و کۆنیا و ئەنتاکیا»
(ئایه تی ۲۱). وه ئەمجاره «له هر کلیسایهک پۆلس و بهرناباس پیرانیان
بو ههلبژاردن» (ئایه تی ۲۳). باوهرداران له کلیساکاندا لهدهوری یهکتر
کۆدهبوونهوه.

◇ له بهشی ههژدهدا هاتوو که کلیسا کۆرنسۆس بنیاد نرا و زور کهس
بیستیان و باوهریان هینا و له ئاو هه لکیشران (ئایه تی ۸).

◇ له بهشی نۆزدهدا هاتوو که پۆلس له ئەفهسۆس وتاری دا و زور کهس
باوهری هینا. دیسان، دهقه که بهتایهتی نالیت که ئهوان کلیسیایان بنیاد
نا، بهلام که دهگهینه بهشی بیست، دهبینین که ریک ئهوهیان کردوو:
«پۆلس له میلیتۆسهوه ناردی بو ئەفهسۆس، بانگی پیرانی کلیسای کرد»
(ئایه تی ۱۷).

◇ سپارهی کرداری نیردراوان به وتاریی پۆلس له رۆما کۆتایی پی دیت، وه
به دلناییهوه له کۆتاییدا کلیسا له رۆما سه ره له ده دات، وه کو چون نامه ی
پۆلس بو باوهرداران ی رۆما ئه وه پشتراست ده کاته وه (رۆما ۱: ۷؛ ۱۶: ۵).

نیردراوانی عیسی مه سیح چیان کرد؟ مزگینیان دا و کلیسیایان دامه زرانند. کلیسا
له ناوه ند و چه قی پلانی نیردراواییه مه زنه که ی خودا دا یه.

به رجسته بوون

لهوانه يه هه رگيز سيپاره ي کرداري نيردراوانت به م چه شنه نه خوښد بيته وه. لهوانه يه ته نها چهند كه سيكت بينيبت كه وه كو پالنه وان هه لسوكه وتيان كردووه و باوه رپكي پته ويان هه بووه. به لام ديسان سيپاره ي کردار بخوښه وه و سه رنج بده كه كلئساي ناوخويي چهنده به رجسته يه (له خواره وه پيداگري له سه ر نه مه ده كه م). كي نيردراوان و نوينه راني ديكه يان نارد؟ كلئساي ناوخويي.

«ئهم هه واله گه يشته كلئساي ئورشه ليم، نه وانيش به رناباسيان بو ئه نتاكيا نارد»
(کرداري نيردراوان ۱۱: ۲۲).

«پاش نه وه ي كلئسا مالئاواييان ليكردن ...» (کرداري نيردراوان ۱۵: ۳).

ئهم هه واله انه به ده ست كي ده گات؟ كلئساي ناوخويي.

«كاتيک گه يشتن و كلئسايان كو کرده وه، باسي هه موو نه و شتانه يان کرد كه خودا له گه ليان کردبووي، هه روه ها كه ده رگاي باوه ري بو ناجوله كه كانيش کردووه ته وه»
(کرداري نيردراوان ۱۴: ۲۷؛ ۱۶: ۴ - ۵).

«كاتيک گه يشتنه ئورشه ليم، كلئسا و نيردراوان و پيران پيشوازيان ليكردن»
(کرداري نيردراوان ۱۵: ۴).

كي بريار ده دات؟ كلئساي ناوخويي.

«هه موو كوومه له كه ئهم پيشنياره يان به دل بوو، جا ستيفانووسيان هه لبرژارد ...»
(کرداري نيردراوان ۶: ۵).

«ئينجا نيردراوان و پيران و هه موو كلئسا به باشيان زاني دوو پياو له ناو خوياندا هه لبرژيرن و له گه ل پؤلس و به رناباسدا بياننيرن بو ئه نتاكيا» (کرداري نيردراوان ۱۵: ۲۲).

خودا چ ده کات؟ پیران بو کلیسای ناوخوايي دابین ده کات.

«له ههر کليسايهک پؤلس و بهرناباس پيرانيان بو هه لېژاردن، ئينجا به رۆژووگرتنه وه نوژيان کرد و پيره کانيان دايه ده ست مه سيحي بالاده ست که باوه پريان پيي هيناوه» (کرداري نيردراوان ۱۴: ۲۳).

«ناگاتان له خوټان و له هه موو ميگه له که بيت، که رۆحي پيرۆز ئيوه ي کردوه به چاودير به سه ريانه وه. شوانايه تي کليساي خودا بکه ن، که به خويني خوي کړيوه تي» (کرداري نيردراوان ۲۰: ۲۸).

ته واوي کتيبي پيرۆز ته نها تيشک ناخاته سه ر مزگيني و به قوتايي کردني تاکه که سي، به لکو مزگيني و به قوتايي کردن له چوارچيوه ي کليساي ناوخوايدا. چيروکي بلابوونه وه ي مزگيني مه سيح، چيروکي کليسا ناوخوايه کانه.

ته نها سپاره ي کرداري نيردراوان نه

بيگومان کليسا ته نها له سپاره ي کرداري نيردراواندا به رجه سته نييه. له ته واوي په يمانی نويدا به رجه سته بووني ته واوي ده بينين. زوربه ي نامه کاني په يمانی نوئي، ناراسته ي کليساکان کراون: «بو کليساي خودا له شاري کورنسوس» (يه که م کورنسوس ۱: ۲). «بو ئه و کليسا يانه ي له گه لاتيان» (گه لاتيا ۱: ۲). «بو هه موو گه لي پيرۆزي خودا له شاري فيليبي که له گه ل عيساي مه سيحدا يه کن، له گه ل چاوديران و خزمه تکاران» (فيليبی ۱: ۱). «بو کليساي سالونيكيه کان» (يه که م سالونيكی ۱: ۱).

کليساکان سلاو له يه کتر ده که ن و سوپاسي يه کتری ده که ن. «ته نها من سوپاسي ئه وانه ناکه م، به لکو هه موو کليساکانی ناجوله که کانيش» (رؤما ۱۶: ۴). «هه موو کليساکانی مه سيح سلاوتان لیده که ن» (رؤما ۱۶: ۱۶). «کليساکانی ئاسيا سلاوتان لي ده که ن» (يه که م کورنسوس ۱۶: ۱۹). نيردراوان فه رمانيان به باوه رداران داوه که به مه به ستي فيربوون و رپوره سمی خوانی په روه ردگار و هاندانی هاوبه ش له کليسادا کوښنه وه.

«ههروهك له هه موو شوپن و كليسايهك خه لكي فير ده كه م» (يه كه م كورنسوس ۱۷: ۷؛ ۱۷: ۴).

«ده بيستم كاتيک وهك كلیسا کو دهنه وه دووبه ره کی له نیوانتاندا هه یه ... که واته ئه ی خوشک و برانم، کاتيک بو خواردن کو دهنه وه، چاوه پری یه کتری بکه ن» (يه كه م كورنسوس ۱۱: ۱۸، ۳۳).

«کاتيک ئه م نامه یه تان بو خوئزايه وه، وا بکه ن له کليسا ی لوديکيه کانيش بخوئزيتنه وه، ئه وه ی هی لوديکياشه ئيوه بيخويننه وه» (کولوسی ۴: ۱۶).

«با ئاگاداری یه کتری بين بو هاندان له سه ر خو شه ويستی و کاری چاک. با واز له کو بوونه وه کاغمان نه هئین، وهك هه نديک له سه ری راهاتوون، به لكو یه کتری هان بده ين، به تايبه تی که ده بينن روژی هاتنه وه ی مه سيح نزيك ده بيتنه وه» (عبرانييه كان ۱۰: ۲۴-۲۵).

کلیساکان ئاگاداری یه کتر ده بن:

«(تیتوس) له لايهن کليساكانه وه هه لېژي درراوه بو ئه وه ی ياره ريمان بکات له گه شته که ماندا، له کاتيکدا که ئيمه به خشينه که هه لده گرین و دابه شی ده که ين ...» (دووه م كورنسوس ۸: ۱۹).

«له باره ی کومه ک بو گه لی پيروزی خودا، چون کليساکانی گه لاتيام پاسپاردوه، ئيوه ش ئاوا بکه ن. له سه ره تاي هه ر هه فته یه ک با هه ريه که تان چه ندي له توانادايه بيخاته لايه ک، تاكو کومه که که ئه و کاته نه ييت که ده گمه لاتان. کاتيک گه يشتمه لاتان، جا ئه وانه ی په سه ندرکراون به نامه وه ده ياننيرم تاكو دياريه کاتنان بگه يه ننه ئورشه ليم» (يه كه م كورنسوس ۱۶: ۱-۳).

کلیساکان مزگینیدهر ده نیرن و کار بو دروستکردنی کليسا ی ديکه ده که ن:

«ئەم برايانە پەيامبەرى كلىساكان» (دووهم كۆرنسۆس ۸: ۲۳).

«كاتىك لە مەكدونىيا رۆيشتەم، هېچ كلىسا يەك لە بابەتى وەرگرتن و پىداندا
هاوکارىيان نە کردووم، ئىو نەبىت» (فيلپى ۴: ۱۵).

«كارىكى باش دەكەيت كە بەو شىوئەي لەلای خودا شايستە بەرپىيان
بکەيت، چونكە ئەوانە لەبەر ناوى مەسىح هاتوونەتە دەرەو و هېچ شىتکيان لە
بىاوەران وەر نەگرتوو. بۆيە پىويستە پىشوازی لە کەسانى وەك ئەوانە بکەين تاكو
بەيەكەو كار بۆ راستى بکەين» (سىيەم يۆحەنا ۶ - ۸).

پۆلس بايەخ و گرنىگى خۆى وەكو «بايەخدان بە هەموو كلىساكان» بۆ باوەرداران
دەربىرى (دووهم كۆرنسۆس ۱۱: ۲۸). (پیتەر ئۆبرايەن) كە شارەزارى كىتیبى پىرۆزە،
سەرنجى ئەوئەى داو كە «حەز و ئارەزووى پۆلس بۆ مزگىندان لەو شوىنانەى
كە مەسىح بە پەرەردگار ناسریت، بۆ ئەوئەى لەسەر بناغەيەكى دىكە بنیاد
نەئیت ... دەيسەلمىنیت كە بلاوكردنهوئەى پەيامى مەسىح بە شىكى سەرەكى بوو
لەو گەشتانەى كە بە مەبەستى مزگىندان ئەنجامى دەدان». بەلام ئەوئەى تاكە
توخمى پىكەپنەرى نىردراو پىتیبەكەى پۆلس نەبوو. (پیتەر ئۆبرايەن) بەردەوام
دەبىت لەسەر بۆچوونەكەى و دەئیت: «ئىشى پۆلس تەواو نەبوو هەتا ئەو كاتەى
كە رىنمایى باوەردارانى كرد و كۆمەلەيەكى پىگەيشتوو و چەسپاوى دانەمەزراند»^a.

ئەركى مزگىندەر: راگەيانندن پاشان كۆكردنەو

چەندىن نمونە هەن كە من دەتوانم بەكارىانبهينم. بەلام بابەتەكە ئەوئەى كە
لە پەيمانى نویدا، ژيانى باوەرداران ژيانى كلىسا يە. لەئىو كلىسا و لە رىگەى
كلىساو دەبينە قوتايى مەسىح.

واتا، ئەركى مزگىندەر كۆتايى نايەت هەتا ئەو كاتەى كە باوەردارە نوئەكان

---

a P. T. O'Brien, Consumed by Passion (Lancaster, 1993), 45.

نەبەن بەشیک لە کلێسا ناوڤۆییەکان. (پیتەر ئۆبرایەن) زۆر بە جوانی کورتە یە کمان لەسەر تێگەشتنی پۆلس دەربارە ی ئەرکی نێردراویتیی بنەرەتیی باوەردان پێشکەش دەکات:

پۆلس نە تەنھا مزگینیی مەسیحی پراگە یاند، بە لکو لە ژێر دەسەلاتی خودا، بوو هۆکاری باوەرھێنانی کەسانی دیکە. وە بنیادنانی کلێسای وە کو توخمیکی سەرەکی لە ئەرکی مزگینیدانە کەیدا دەبینی. بەرە و مەسیح هە لگەرانە وە (باوەرھێنان بە مەسیح) واتە پە یوہ سەتوون بە مەسیحە وە، وە دواتر ئەندامبوون لە کۆمەلە ی باوەرداران ... پوونە کە پۆلس لە وە تێگەشتبوو کە هاندان بە مەبەستی گەشەکردن و سەرھەلدانی کلێساکان «تایبەتمەندییەکی سەرەکی ئەرکی مزگینیدانە کە ی بوو».

لەم سەردەمەدا، لەوانە یە باوەرداران و بگرە پابەرانیس وە کو بەرپۆہ بەرایەتیی هاتوچۆ مامەلە لە گەل کلێسادا بکەن. لەوانە یە ئەرکی نێردراویتیی مەزن بخویننە وە و بلین: «مۆلەتەکانیان پێ بدن و با بپۆن»؛ بەلام نێردراوانی مەسیح بە و جۆرە لە کارەکیان نەروانیوہ. ئەوان مزگینیی مەسیحیان پراگە یاندووە و کلێسایان بنیاد ناوہ. کلێسا یە کە مینەکانیش هەمان ئە و کارەیان کردووە.

به شی پینجه م

فیرکردن به راستکردنه وه و چاودیریه وه

کلّیسای ناوخوای به پروه به رایه تی هاتوچۆ نییه که له ریگه ی له ئاوه له کیشانه وه مۆله تی شوّفیری ده ربکات. ئه وه مه بهستی به شی چواره م بوو. به لام وه ک چۆن «شیوازی به پروه به رایه تی هاتوچۆ» ی نیردراویتییه مه زنه که مان ناویت، به هه مان شیوه ی «شیوازی ژوورۆچکه ی زانیاری» مان ناویت. کلّیسای ناوخوای ژوورۆچکه ی زانیاری نییه!

له وانیه ئه مه گالته جارانه بیتهر بهر گوئی، چونکه هیچ که سیک ناویت که کلّیسا ژوورۆچکه ی زانیارییه. به لام زۆریک له باوه پرداران وه کو مه کوّی وتاردان له کلّیسا ده روانن. یه کشه ممان ده رده که ون، زانیاری داگیراو وه رده گرن، پاشان له پوژانی دیکه ی هه فته دا زانیاری باشیان ده ییت، به لام هاوکات به ده گمه ن ئاگیان له ئه ندامانی دیکه ی کلّیسا و شوانه کان هه یه. ژوورۆچکه ی زانیاری ریک به و چه شنه یه. توّ ده پوّی بوّ لای میزه که، پرسیاره که ت ده که ییت، وه دوا ی وه رگرتنی زانیارییه که ئه ووی به جیده هیلّیت. به لام هیچ جوّره په یوه ندییه ک له گه ل ئه و که سانه دا دروست ناکه ییت که له پشت میزه که وه دانیشتون. ئه وان به ئه رکی خویان هه ستاون و توّ ده توانیت سه رقالی ئیش و کاروباری خو ت بیت.

به دلناییه وه نیردراویتییه مه زنه که داوامان لی ده کات که خه لکی فیر بکه ین کار به پاسپارده کانی خودا بکه ن. بیرته که چی ده لّیت؟ برۆن و هه موو نه ته وه کان بکه نه قوتابی ... فیریان بکه ن. وه ئیستا ده مه ویت باسی ئه وه بکه م. به لام سه رنجی ئه وه بده که چۆن ئه و پاسپارده ی له ئاوه له کیشان و فیرکردن پیکه وه ده به سیتیته وه: برۆن، هه موو نه ته وه کان بکه نه قوتابی، ... له ئاویان هه لّیکیشن،

فیریان بکه‌ن. ده‌قه‌که وای داناوه که فیرکردنه‌که له چوارچیوهی به‌رپرسیاریه‌تی و چاودی‌ری و به‌رپوه‌بردنی دروستی رپوره‌سمه‌کان (له‌ئاوه‌لکیشن و خوانی به‌روه‌ردگار) ئه‌نجام ده‌دریت.

ئهمه له سپاره‌ی مه‌تا و باقیی په‌یمانی نویدا ده‌بینین.

گه‌رانه‌وه‌یه‌کی کورت بو سپاره‌ی مه‌تا

بیر له‌و گفتوگۆیه بکه‌وه که پیشتر له‌سه‌ر مه‌تا کردمان. له‌ به‌شی ۲۸، عیسا داوا له‌ قوتابییه‌کان ده‌کات که به‌ ناوی باوک و کوپ و رۆحی پیروژ، قوتابییه‌ نوئییه‌کان له‌ ئاو هه‌لبکیشن. ئهم که‌سانه‌ دان به‌ باوه‌ریان به‌ مه‌سیح‌بوونی عیسا‌دا ده‌تین که له‌پیناو نه‌ه‌یشتنی گونا‌ه‌کاماندا گیانی سپارد و دواتر زیندوو بو‌وه‌وه.

به‌لام چی ده‌بیت ئه‌گه‌ر که‌سیک به‌ گو‌فتار دان به‌ باوه‌ریدا بنیت و به‌ کردار جیه‌جیی نه‌کات؟ چی ده‌بیت ئه‌گه‌ر که‌سیک دان به‌وه‌دا بنیت که باوه‌ری به‌ مه‌سیح هه‌یه، به‌لام دواتر گونا‌ه‌بکات و تۆبه‌نه‌کات؟ عیسا له‌ (مه‌تا ۱۸) وه‌لامی ئه‌و پرسیاره‌ی داوینه‌ته‌وه. ئه‌و کلێسایه‌ی که لانی که‌م دوو یان سن که‌سه و به‌ ناوی عیسا کو‌ده‌بنه‌وه، ده‌بیت ده‌سه‌لاتی کلێله‌کان به‌کاربه‌ینن و ئه‌و که‌سه له‌ ئه‌ندامیتی کلێسا ده‌ر بکه‌ن.

ئێستا بگه‌رپوه بو مه‌تا، به‌شی ۲۸. کاتیک عیسا داوای له‌ قوتابییه‌کان کرد که په‌یامی خودا فیر که‌سانی دیکه بکه‌ن، ئایا شتیکی وه‌کو ژوو‌رۆچکه‌ی زانیاریی له‌ می‌شکدا بوو؟ یان وانه‌یه‌کی په‌یمانگه‌ی یه‌زدانناسی؟ نه‌خیر! ئهم قوتابیانه له‌ ئاو هه‌لبکیشن و فیر کراون. کلێسا ناوی عیسیان له‌سه‌ر ده‌نیت، ئینجا چاودی‌رییان ده‌کات بو ئه‌وه‌ی وه‌کو حاله‌تی (مه‌تا ۱۸) یان لی نه‌یه‌ت.

ئه‌و وانه‌یه‌ی که لیره‌دا فیری ده‌بین ئه‌وه‌یه که باوه‌رده‌ره نوئییه‌کان له‌ ئاو هه‌لبکیشن و ده‌بنه‌ ئه‌ندامی کلێسا و له‌نیو کلێسا‌دا فیری په‌یامی خودایان

ده‌که‌ن. بیگومان حاله‌تی ده‌گمهن و تایه‌تمان هه‌یه. له‌وانه‌یه بیر له‌ حاله‌تی فیلیپۆس و خه‌ساوه‌ حه‌به‌شیه‌که‌ی (کرداری نێردراوان ۸) بکه‌ته‌وه. به‌لام بارودۆخه‌که‌ی (کردار ۲) ئاساییتیه. په‌ترۆس مزگینی ده‌دات و گوێگره‌کانی کاریان ده‌کرێته‌ سه‌ر و ده‌پرسن که‌ ده‌بیت چ بکه‌ن (کرداری نێردراوان ۲: ۳۷). په‌ترۆس ده‌لێت: «تۆبه بکه‌ن، با هه‌ریه‌که‌تان به‌ ناوی عیسا‌ی مه‌سیحه‌وه له‌ ئاو هه‌لبکیشریت» (ئایه‌تی ۳۸). ئینجا لۆقای نووسه‌ر ده‌لێت: «ئه‌وانه‌ی که‌ قسه‌که‌یان وه‌رگرت له‌ ئاو هه‌لبکیشران، له‌و پۆژه‌دا نزیکه‌ی سێ هه‌زار که‌س هاتنه‌ پیزی باوه‌رداران‌ه‌وه» (ئایه‌تی ۴۱). خه‌لکه‌که‌ له‌ ئاو هه‌لبکیشران و بوونه‌ ئه‌ندامی کلێسای ئۆرشه‌لیم و هه‌ر له‌ویش فیڕ په‌یامی خودا کران: «ئیتڕ ئه‌وان په‌یوه‌ستبوون له‌سه‌ر فیڕکردنی نێردراوان...» (ئایه‌تی ۴۲).

شوانه‌کان: فیڕکردن + چاودێری

ئه‌و شیوازه‌ی که‌ باقیی په‌یمانی نوێ باسی فیڕکردن ده‌کات، پێداگری له‌سه‌ر ئه‌و بیروکه‌یه‌ ده‌کات که‌ راسپارده‌ی فیڕکردن له‌ نێردراویتییه‌ مه‌زنه‌که‌، دامه‌زاندنی کلێساش له‌خۆ ده‌گرێت. ده‌توانیت ئه‌مه‌ له‌و راستیه‌دا بینیت که‌ شوان بوۆ کلێساکان دابین کراون بوۆ ئه‌وه‌ی فیڕیان بکه‌ن. مامۆستا، وتارییژ یان فه‌رمانبه‌ری ژووړۆچکه‌ی زانیاریان بوۆ دابین نه‌کراوه. شوانیان بوۆ ده‌سته‌به‌ر کردوون، که‌ هه‌م فیڕیان ده‌کات و هه‌م چاودێریان ده‌کات.

شوانه‌کان مه‌ره‌کان ده‌پاریزن (کرداری نێردراوان ۲۰: ۲۸-۳۱؛ یه‌که‌م په‌ترۆس ۱: ۵ - ۵: ۵؛ دووهم تیمۆساوس ۴: ۲). شوانه‌کان پینۆینی مه‌ره‌کان ده‌که‌ن (یه‌که‌م سالۆنیکیی ۱۲: ۵). شوانه‌کان نانی مه‌ره‌کان ده‌ده‌ن و ئاماده‌ و ته‌یاریان ده‌که‌ن (یۆحه‌نا ۲۱: ۱۵ - ۱۷؛ ئه‌فه‌سۆس ۴: ۱۱-۱۶). شوانه‌کان مزگینی مه‌سیح ده‌پاریزن (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۱۵: ۱-۳؛ یه‌که‌م تیمۆساوس ۱: ۱۸-۱۹).

داواکاریی پۆلس له‌ پیرانی ئه‌فه‌سۆس، ئه‌مه‌ به‌ جوانی روون ده‌کاته‌وه: «له‌

پراگه یاندنی ته واوی خواستی خودا بۆتان دوانه که وتم. ناگاتان له خۆتان و له هه موو میگه له که بیّت، که رۆحی پیروژ ئیوهی کردوو به چاودێر به سه ریانه وه. شوانیه تیی کلێسای خودا بکهن، که به خوینی خۆی کپیوه تیی» (کرداری نێردراوان ۲۰: ۲۷-۲۸). پیری کلێسا ده بیّت ئەندامان فیڕ په یام و وانیه کتیبی پیروژ بکات. ئەوه زۆر گرنگه. بۆیه پۆلس ته واوی پلانی خودا راده گه یه نیت. به لام مامۆستا، وتارییژ یان فه رمانبه ری ژوورۆچکه ی زانیاریش ده توانن ته واوی په یامی خودا رابگه یه نن. به لام جیاوازییه که ئەوه یه که پۆلس شتیکی تایه تیر و نزیکت و به رپرسیارانه تری له میشکدا بوو. ئەم پیرانه ده بیّت باسی په یام و وانیه کتیبی پیروژ بکهن، به لام هاوکات ده بیّت ئەو رانه مه ره (باوه رداران) پارێزن و چاودێریان بکهن که رۆحی پیروژ پێی به خشیون.

خودا ژیا نی باوه ردارانی به جوړیک دانه ناوه که هه رکه سیک بو خۆی بژی؛ له بهر ئەوه یه که خودا شوانی پێ به خشیوین. شوان زیاتر له مامۆستایه، چونکه هاوکات چاودێریشه. بێگومان ئەمه ریی تیده چیّت. ئەو مه ره ی که تازه باوه ر ده هی نیت، نابیت به ته نها بیّت. وه کو ده زانی ن ئیمه له جیهانیکی پر له گناه و گه له گورگدا ده ژین (کرداری نێردراوان ۲۰: ۲۹-۳۰)! مه ری ته نیا ده بیّت خۆی بگه یه نیتته نیو میگه له که ی که شوانه کان ناگیان لێیانه و ده یان پارێزن. کاریکی لووتبه رزانه و گیلانه که مه ر به ته نها بیّت و وای دابنیت که هیچ گورگیک له و ناوه دا نییه.

ئەندامه کان: راستگۆبوون له گه لّ یه کتر

هه ره ها ئه رکی مه ر که بایه خدان و رینماییکردنی یه کتره، پێداگری له سه ر ئەو بیروکه یه ده کات که فیڕکردن ده بیّت به شیوه یه کی سه ره کی له چوارچیوه ی کلێسای ناوخۆیی و به رپرسیاریه تیی کلێسا که دا ئەنجام بدریت. ته واوی کلێسا ده بیّت به شداری بکهن له پیروژکردن و پاراستنی یه کتردا. عیسا داوامان لێ ده کات که ریک و راستگۆ بین له گه لّ ئەندامیکی دیکه دا کاتیک که کیشه یه ک ده که ویتته

نیوانان (مه تا ۱۸: ۱۵). پۆلس ده لیت: «با په یامی مه سیح به ده ول مه ندی له ئیوه دا نیشه جی بیت، به وپه یری دانایی یه کتری فیّر بکه ن و ئاگادار بکه نه وه» (کۆلۆسی ۳: ۱۶). له شوینیکی دیکه دا ده لیت: «بۆیه واز له درۆ بهینن، با هه ریه که راستگۆ بی له گه ل نزیکه که ی، چونکه ئەندامی یه ک جه ستهین» (ئه فه سۆس ۴: ۲۵). وه ده بیت ته نها باسی ئه و شته بکه ی ن که «باشه بۆ بنیادنان، به گویره ی پیوستی، تا کو نیعمه ت بداته گوگران» (ئه فه سۆس ۴: ۲۹). مه ره کان له خواردندا یارمه تی یه کتر ده دن (یه که م کۆرنسۆس ۱۲؛ ۱۴)، وه یارمه تی پاراستنی مزگینی له کلّی سادا ده دن (گه لاتیا ۱: ۶-۹؛ وه نموونه یه کی نه رینیمان له دووهم تیمۆس اوس ۴: ۳ هه یه).

هیچ مه ریک به ته واوی ناتوانیت چاکه و خراپه له یه کتر جودا بکاته وه، بۆیه پیوستمان به یه کتره. له بهر ئه وه ی بۆ پاراستنی مزگینی مه سیح پیوستمان به کلّی سایه، که پیران و ئەندامانی دلسۆز پیکه وه شانبه شانی یه کتر کار بکه ن. باوه رداره په رتبه وه کان، ئه وانیه که جگه له خویان به رپرسیاریه تی که س ناگر نه ئه ستۆ، مزگینی مه سیح ده پاریزن؟ کلّی سا پایه و بناغه ی راستیه (یه که م تیمۆس اوس ۳: ۱۵).

به شی شه شه م

ئه ندامیتی و په یوه ستبوونی هوشیارانه

ئه گهر بیت به ئه ندامی ئه و کلپسایه ی که من شوانایه تی ده که م، من یان په کی که له شوانه کانی دیکه، چاوپیکه وتنی ئه ندامی تی له گه ل ده که ین. به پرسپاری ساده ی وه کو ناونیشان، ئیش و کار و ئه وه ی که ئاخو خیزانداری یان نه، ده ست پی ده که م. وه هه ر زوو له مه ر شیوازی باوه په پینانته وه پرسپارت لی ده که م. وه له کو تاییدا، داوات لی ده که م که به خوله کی که یان که متر، مزگینی مه سیحم بو پروون بکه یته وه.

من لیره دا داوات لی ده که م که باسی ئه وه م بو بکه یته که ئینجیل له باره ی خودا و مروف و مه سیحه وه چی ده لیت و ده بیت چ کاردانه وه و وه لامیکمان هه بیت. خودا باشه و ئیمه ی به باشی دروست کردووه. به لام ئیمه دژی ئه و گونا همان کردووه و تووره ی دادوهرانه ی ئه ومان وه رگرتووه. له به ئه وه مه سیح هات و ئه و ژیانه بی گهر د و کامله ژیان که ئیمه ده بوا ئه زمونمان کردبا، وه به شیوازیکی شه رمه زار که ر گیانی سپارد که له راستیدا ئیمه ده بوا به و چه شنه به ردا یین. ئه و له جیگه ی ئیمه سزای خودا به ئه ستو گرت و دواتر له مردن هه ستایه وه و گونا ه و مردنی له ناو برد. ئیستا ئه و هه موو ئه و که سانه رزگار ده کات که توبه ده که ن و باوه ر ده هینن.

ئه گهر هاتوو شتی که یان دوانت له بیر چوو، ئه وا داوا ی روونکردنه وه ت لی ده که م. هه ندی کات خه لکی ئاماژه به وه ده که ن که عیسا له پیناو لیخو شبوونی گونا هه کامان گیانی سپارد، به لام ئه وان هه ستانه وه که ی له بیر ده که ن! پرسپاریکی خیرا ئه وه پروون ده کاته وه: «عیسا له نیو گو ر مایه وه؟» «نه خیر، بیگومان!»

زۆربەى كات باوەرداران لەبیریان دەچیت باسى تۆبەکردن بكەن. بۆیە لەوانەىە شتێكى لەم بابەتە بپرسم: «وا دابنێ كە هاوڕێیەكت هەىە و خۆت بە باوەردار دەزانیت، بەلام لەگەڵ خۆشەویستەكەیدا دەژی. چى پێ دەلێى؟» هیوادارم كە لەو كاتەدا بڵێن كەسێك نابیت خۆى بە باوەردار بزانیت ئەگەر گوناھبار بیت و تۆبەى نەكردبیت.

عیسا قوتابى دەوێت، نەك تەنها پریاردان. ئەو كەسانێكى دەوێت كە شكڵ و شیوازی ژیانیان بەپێى فیكردەكانى كتیى پیرۆز بەرپۆه بچیت.

دیسان تەماشای كۆتا پاسپاردەى عیسا لە (مەتا ۲۸) بكەن: برۆن و هەموو نەتەوهكان بكەنە قوتابى، لە ئاویان هەلبكیشن و هەموو ئەو شتانەیان فیر بكەن كە فەرمانم پێ كردوون. ئایا ئەو ئایەتە بەراستى وا دەلێت؟ نەخیر. كۆتا فەرمانى عیسا بۆ قوتابییەكان لە سپارەى مەتا ئەمەىە: «... فیریان بكەن با كار بكەن بە هەموو ئەو شتانەى كە رامسپاردوون» (ئایەتى ۲۰).

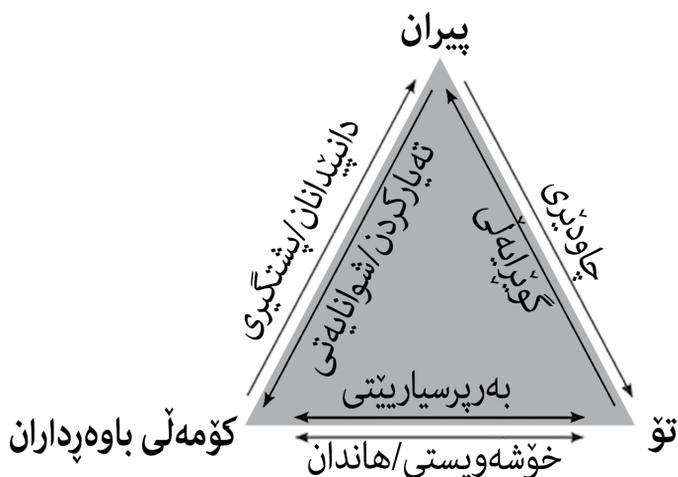
نێردراویتیىە مەزنەكە داوا لە كلێسا دەكات كە پاسپاردەكانى عیسا فیر باوەرداران بكات، وه فیریان بكەن كە گوپراپەلى فەرمانەكانى بن. بۆیە دەتوانین بڵێن كە بوون بە قوتابى گوپراپەلى و پەيوەستبوون لەخۆ دەگریت. ئایا هیچ باوەرداریكى راستەقینە هەىە كە گوپراپەل نەبیت؟ نەخیر.

نێردراوانى عیسا بەپێى ئەم شیوازی بەقوتابیکردنە، لە رێگەى دامەزراندنى كلێساوه، مرگینى مەسیحیان بلاو كردهوه، كلێسایەك كە (لە رێگەى لەئاوهلكێشانەوه) شیوازی بەرپرسیاریەتى دەستەبەر و فیر دەكات. كەواتە دەتوانین بڵێن كە بوون بە قوتابى پيوستی بەوهىە كە هۆشیارانە پەيوەست بیت بە گوپراپەلبوونى كتیى پیرۆز و شیوازی بەرپرسیاریەتى كلێساوه.

ئەمە دەمانباتە سەر بابەتى ئەندامیتی كلێسا.

سیگۆشەى ئەندامىتى

زۆر جار ئەندامىتى كلىسا بەپىي كىتىي پىرۆز بە سىگۆشەى ئەندامىتى روون دەكەمەوه. لە سى گۆشەكەدا، خۆت (تاكى باوەردار) و تەواوى كلىسا و شوان يان پىران هەيه. پەيمانى نوئى پەرە لە فەرمان و فەرز و ئەرک كە دەبىت وەسفى هئىلى پەيوەندىي ئىوان هەريەك لەو دوو خالانەى سىگۆشەكە بكات. مەحاله كە بتوانىت ئەوه بەپىنتە پىش چاوت كە كەسەك بتوانىت هەموو ئەم داواكارىيانە جىبەجى بكات بەبى ئەوهى كە ئەندامى كلىسا بىت.

با لە شوانەكانەوه دەست پى بکەين. (عيرانىيەكان ۱۳: ۱۷) دەلەيت شوانەكان «ئىشكتان بۆ دەگرن، وەك بلىيى حىسابيان پىشكەشى خودا دەكەن». كەواتە، ئىمەى شوان و قەشەى كلىسا حىساب پىشكەش خودا دەكەين. بەلام هى كى؟ هەموو باوەردارانى سەر زەوى؟ بىگومان نەخىر. هەموو باوەردارانى شارىك؟ دىسان نەخىر. شوانەكان حىسابى باوەردارانى كلىساكانى خۆيان دەدەنە خودا (ياقوب ۳: ۱). واتە، حىسابى تاكى باوەردار (عيرانىيەكان ۱۳: ۱۷) و تەواوى كۆمەلى باوەرداران دەدەنە خودا (كردارى نىردراوان ۲۰: ۲۸؛ ئەفەسۆس ۴: ۱۱؛ يەكەم پەترۆس ۵: ۲-۳). شوان و

قه‌شه‌کان به‌پر‌سیاریه‌تییان به‌رام‌به‌ر من وه‌کو باوه‌رداریک و به‌رام‌به‌ر ته‌واو کلّیسا
هه‌یه. شوانی دلّسۆز چاودپّیری هه‌ردوو لایه‌ن ده‌کات.

هه‌مان شت راسته‌ئه‌گه‌ر بپّتو له‌لایه‌کی دیکه‌ی سیڭۆشه‌که‌وه‌ رابوه‌ستین و
سه‌یری دوو لایه‌که‌ی دیکه‌ بکه‌ین. که‌واته، منی تاکی باوه‌ردار به‌پر‌سیاریه‌تی
ئه‌وه‌م له‌سه‌ره‌که‌ گوپّراه‌لی شوانه‌کانم بم، نه‌ک هه‌موو شوانه‌کانی ئه‌م دنیا‌یه
(یه‌که‌م سالۆنیک‌ی ۵: ۱۲-۱۳؛ عیبرانییه‌کان ۱۳: ۷، ۱۷). وه‌ به‌پر‌سیاریه‌تی ئه‌وه‌شم
له‌سه‌رشانه‌که‌ ته‌واوی ئه‌ندامانی کلّیسیایه‌کی دیاریکراوم خو‌ش بو‌یت و بایه‌خیان
پّی بدهم (مه‌تا ۱۸: ۱۵-۱۷؛ رۆما ۱۴: ۱۹؛ دووه‌م کۆرنسۆس ۲: ۶؛ عیبرانییه‌کان ۱۰:
۲۲-۲۵؛ یه‌که‌م یۆحه‌نا ۱: ۳-۴؛ یۆحه‌نا ۱۳: ۳۴-۳۵).

له‌کو‌تاییدا، ئه‌گه‌ر له‌خالّی سییه‌مه‌وه‌ ته‌ماشای باب‌ته‌که‌ بکه‌ین، ده‌بینین که
کو‌مه‌لی باوه‌رداران به‌پر‌سیاریه‌تی ئه‌وه‌یان له‌سه‌ر شانه‌که‌ دان به‌کو‌مه‌لپّیک
شوانی دیاریکراودا بنین و پشت‌گی‌ریان بکه‌ن (رما ۱۰: ۱۵، ۱۵: ۳۰؛ یه‌که‌م کۆرنسۆس
۹: ۱۴؛ گه‌لاتیا ۶: ۶؛ فیلیپی ۲: ۲۹؛ یه‌که‌م سالۆنیک‌ی ۵: ۱۲-۱۳؛ یه‌که‌م تیمۆس‌اوس ۴: ۳؛
۵: ۱۷-۲۰؛ مه‌تا ۱۰: ۱۰). وه‌ به‌پر‌سیاریه‌تی ئه‌وه‌شیان له‌سه‌ر شانه‌که‌ منی تاکی
باوه‌رداریان خو‌ش بو‌یت و هانم بدهن (مه‌تا ۱۸: ۱۷؛ یه‌که‌م کۆرنسۆس ۵: ۱۲).

له‌په‌یمانی نو‌یدا ده‌توانیت هه‌ریه‌ک له‌م کو‌مه‌له‌ فه‌رزانه‌ په‌یدا بکه‌یت.
ده‌توانیت دوانیوه‌رۆیه‌ک له‌ خو‌یندنه‌وه‌ی سیپاره‌ی کرداری نیردراواندا به‌سه‌ر
به‌یت و سیڭۆشه‌که‌ پر بکه‌یته‌وه‌!

په‌یوه‌ستبوونی هۆشیاران

خالّه‌گه‌وره‌که‌ ئه‌وه‌یه‌که‌ به‌بپّی په‌یوه‌ستبوونی هۆشیاران به‌ئه‌ندامپّیتی کلّیساوه‌،
مه‌حالّ ده‌بیت بتوانیت زۆربه‌ی ئه‌م فه‌رمانانه‌ی په‌یمانی کۆن به‌جی بگه‌یه‌نیت
(فیلیپی ۲: ۸؛ رۆما ۱۲: ۳، ۱۶).

پهیمانی نووی داوا له باوه‌پرداران ده‌کات که یه‌کتريان خوش بویت (یه‌که‌م کورن‌سوس ۱۴: ۱؛ یو‌حنا ۱۳: ۳۴-۳۵). داوامان لئ ده‌کات که خو‌مان و یه‌کتر پشکین (ناشکرکردن ۳: ۱۷؛ دووم کورن‌سوس ۱۳: ۵؛ گه‌لاتیا ۵: ۱۹-۲۳؛ یه‌که‌م یو‌حنا ۳: ۱۴؛ ۴: ۱-۳؛ ۲۰-۲۱). داوامان لئ ده‌کات که گوپراه‌لیی پابه‌راغان بین (یه‌که‌م سالونیکي ۵: ۱۲-۱۳؛ عبرانییه‌کان ۱۳: ۷، ۱۷؛ یه‌که‌م په‌ترؤس ۵: ۵). ئه‌مانه ته‌نها له په‌یوه‌ندی هاورپیه‌تیدا پروونات - بته‌رسته‌کانیش هاورپیان هه‌یه - به‌لکو له کلپسای ناو‌خوید. ئه‌ندامیتی هوشیارانه پیویسته بو به‌قوتابیکردن به‌پیی کتییی پیروز، وه شکل و شیوازکی دیاریکراو ده‌داته به‌قوتابیوونه‌که‌مان.

که‌واته، ئه‌گه‌ر همانه‌ویت نیردراویتییه مه‌زنه‌که به‌جی بگه‌یه‌نین، ئه‌وا به شیوه‌یه‌کی ئاسایی ده‌بیټ به‌جوړیک له جوړه‌کان خه‌ریکی بنیادنان و دامه‌زاندنی کلپسا بین. هاندانی ئه‌م کومه‌له‌خه‌لکه له ریگه‌ی ئه‌م چه‌شنه له په‌یوه‌ستبوونی هوشیارانه‌وه، وا ده‌کات باوه‌پرداران بکه‌ینه قوتابی و خه‌لکی فی‌ر بکه‌ین که گوپراه‌لیی فه‌رمانه‌کانی عیسا بن.

نیردراویتییه‌که و ریوره‌سمه‌کان

نیردراویتییه مه‌زنه‌که په‌یوه‌ستبوونکی هوشیارانه‌ی له‌و چه‌شنه له‌خو ده‌گریټ؟ به‌لئ، له‌خوی ده‌گریټ؛ جاریکی دیکه ده‌یلیمه‌وه، له ریگه‌ی له‌ئاوه‌لکیشانه‌وه ئه‌و په‌یوه‌ستبوونه له‌خو ده‌گریټ.

له‌و ساتی له‌ئاوه‌لکیشانه‌دا چی پروده‌دات؟ دوو که‌س ده‌بیټ هاورا بن له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی که دان به هه‌مان مه‌سیحدا ده‌نین، وه ئه‌و یه‌ک که‌سه له‌گه که‌سه‌که‌ی دیکه‌دا ناوی مه‌سیح هه‌لده‌گریټ. سه‌رنجی ئه‌وه بده که به‌تایه‌تی دان به یه‌کتردا ده‌نین. کاتیک له‌گه‌ل مه‌سیح یه‌ک ده‌گرین، له‌پراستیدا له‌گه‌ل باوه‌پردارانی دیکه‌شدا یه‌ک ده‌گرین، وه‌کو ئه‌وه‌ی که خوشک و برایه‌ک ده‌لین که له هه‌مان دایک و باوکن.

خوانی پەروەردگار ئەم دانپیدا نەهە یە کتر ئاشکرا دە کات و وا دە کات بەر دەوام
بیت. لە ڕیگە ی خوار د نە هە ی شەراب و خوار د ن ی نە هە، بە ش داری لە خوین و
جەستە ی مە سیحدا دە کە ی ن (یە کە م کۆر ن سو س ۱۰: ۱۶). پۆ ل س دە لیت: «لە بەر
ئە هە ی یە ک نە هە ی، ئیمە کە زۆر ی ن، یە ک لە ش ی ن، چونکە هە موومان بە ش داری
لە یە ک نە نندا دە کە ی ن» (یە کە م کۆر ن سو س ۱۰: ۱۷). بۆ یە، ئە هە ی کە دە خوات و
دە خواتە هە، دە بیت ڕیز لە جەستە ی مە سیح بگریت (یە کە م کۆر ن سو س ۱۱: ۲۹).

ئایا ڕپۆرە سمە کان ئە زموونیک ی تاکە کە سی و پە نە هان و شاراوە ن؟ نە خیر،
ڕپۆرە سمە کان ئە و شتە ن کە پەروەردگار پیتی بە خشیوین بو ئە هە ی هۆشیارانە
خۆمان بە ئە و و یە کترە هە پە یو هە ست بکە ی ن.

نێردراو بیتیە مە زنە کە کە م تر لە مزگینی و نێردراو بیتیە کە سی لە خو ناگریت،
بە لکو زیاتر لە هە لە خو دە گریت. نێردراو بیتیە مە زنە کە پە یو هە ندی بە دامە زران دانی
کلێ ساو هە یە کە خە لکی لە ویدا لە ڕیگە ی لە ئاوه لکیشان و خوانی پەروەردگارە هە
دان بە مە سیح و یە کتردا دە نین.

به شی حه وته م

چوار کاری کلّیسیای نیردراویتییه مه زنه که

له به شه کانی رابردوودا گه یشتینه ئه و ده ره نجامه ی که نیردراویتییه مه زنه که داوا له کلّیساکان ناکات که وه کو به پیره به رایه تی هاتوچو بچولینه وه، هه روه ها داویان لئ ناکات که وه کو ژوووچکه ی زانیاری بن. ئیستا شتیکی دیکه م بوّت هه یه: نیردراویتییه مه زنه که داوامان لئ ناکات که وه کو تیمی شاره زای وهرزشی بچولینه وه.

ستافی کلّیسا که مان گالته م پی ده کن که شتیکی ئه وتو له باره ی وهرزشه وه نازانم، که مافی خو یانه. به لام ئه وه ده زانم که ئامانجی هه موو تیمیک بریتییه له بردنه وه ی پیشبرکئ و پاله وانیه تییه کان. تیمیک هه ول ده دات ریکه وتن له گه ل باشتین یاریزانه کان موّر بکات، باشتین بنکه ی وهرزشی بنیاد بنیّت، وه ئه وپه ری سوود له ستافی راهینه ران وه ربگریّت تا کو جامی پاله وانیه تییه کان بیاته وه. بیگومان تیمیک دلخوشه که تیمیکی دیکه له ئارادایه، ئه گه ر نا ناتوانیّت به شداری له پیشبرکئ و پاله وانیه تییه بکات. به لام ئامانجی سه ره کی بریتییه له سه ره که وتن به سه ره ئه و تیمانه ی دیکه دا و شکستدانان.

گومان هه یه که کلّیسیایه ک هه بیّت به تاییه تی بیر بکاته وه و بلیت: «ده بیّت به سه ره ئه و کلّیسیایانه ی دیکه دا سه ربکه وین و شکستیان بده ین». به لام ریگه م بده که چه ند پرسیاریک بکه م تا کو شیوازی بیرکردنه وه ی «تیمه که ی ئیمه باشتینه»، تا قی بکه مه وه:

◇ باشتین یاریزانه کانت ده ده یته کلّیساکانی دیکه؟

◇ دوای ئەو هی که نوێژ بۆ بووژانەو دەکەیت، دلخۆش دەبیت ئەگەر کلێساکە ی کۆلانی کە ی خوارووی ئیو ئەو بووژانەو یە بینیت؟ (سوپاسی ئەندی جانسن دەکەم که ئەم پرسیارە مەزنە ی پی گوتم!)

◇ ئایا بەردەوام بۆ کلێسای کۆلانی کە ی خۆتان و هەموو کلێساکانی دیکە نوێژ و نزا دەکەیت؟

◇ ئایا هیچ بڕە پارە یە ک لە بودجە ی کلێساکە ی خۆت دا بین دەکەن بۆ بووژانەو ی کلێسای کۆن یان دامەزراندنی کلێسای نوێ لە شار و ولاتە کە ی خۆت و ولاتانی دیکە دا؟

زۆر جار کلێسا ئینجیلییە کان لە گەل یە کتردا تووشی پێشپڕکییە کی ناحەز دەبن. بەلام کلێسای نێردراو پیتییە مەزنە کە لە گەل کلێسای دیکە دا پێشپڕکی ناکەن کە مزگینیی مەسیح چەق و ناوەندی باوەرپانە، چونکە دەزانیت هەموو ئەو کلێسیانە ی کە با یە خیکی زۆر بە مزگینیی مەسیح دەدەن، سەربە هەمان تیمی ئەون.

کلێسای نێردراو پیتییە مەزنە کە = کلێسای دامەزراندنی کلێسای دیکە

بابەتە فراوانترە کە ئەمە یە: ئەو کلێسایە ی کە باوەری بە نێردراو پیتییە مەزنە کە هە یە، کلێسایە کە کە مزگینیی دەدات و قوتابی دروست دەکات، هەروەها کلێسایە کە کە کلێسای دیکە دادەمەزرییت و دەیانووژینیتەو. ئەو کلێسایە دە یە و پیت کە پەرەسەندنی شانیشینی خودا لە رێگە ی خزمەتە کە یەو و بینیت، وە دە یە و پیت لە رێگە ی کلێسای دیکەو، شانیشینی خودا لە چوار دیواری ئەو کلێسایە دە ر بچیت و فراوانتر بیت.

بۆ یە کلێسای نێردراو پیتییە مەزنە کە حەز دەکات کە پشتگیری کار و چالاکیی مزگینیدان بکات بۆ ئەو ی بڕۆن و کەسانی دەرەو بەینن بۆ ئیو کلێسا. هەروەها

هه ز ده کات که ببینیت هه و آل و تهقه لاکانی له دامه زراندن یان پشتگیر یکردنی کلێسای دیکه دا بگاته لوتکه. تهنها به سه لامه تبوون و باشبوونی خوێ رازی نابیت، به لکو دهیه ویت که کلێساگه لێکی ته ندروست ببینیت که به پێی کتیبی پیروژ بجولینه وه و مزگینیی مه سیح رابگه یه نن.

ئه و جوړه کلێسایه هانی کلێسا ئینجیلییه کانی دیکه ده دات، تهنها ئه گه ر چه ندین کولانیش له مه وه دوور بن. وه به ناو بو یه ک به یه کیان نوێژ و نزا ده کات. ناماده یه که که سی باش بنیړیت بو ئه وه ی هاوکاری کلێساکانی دیکه بکات. وه کلێسای دیکه له و په ری دنیا وه داده مه زریښت.

کلێسا ئیروروییته مه زنه که کار و نوێژ ده کات بو ئه وه ی پیاوی گونجاو پینگه یه یت تا کو ببه پیرانی کلێسا و دواتر خو نه ویستانه ده یان ئیړیت بو مزگینیدان.

هه و ل ده دات که بودجه ی سالانه ی له گه ل ئه م ئه رکه له پشینانه بگونجینیت. هه ندیک له پاره که له شوینی خو ی به مه به ستی خزمه ت ده مینیته وه، به لام هه ندیک پاره ی دیکه بو کاری دیکه دیاری ده کریت، جا کاره که نزیک بیت یان دوور. وه له هه ر شوینیک پێی بکریت، کلێسا لاواز و مردوو هکان ده بوژینیته وه.

له نیو ئه ندامه کانی دا، به هه موو شیوه یه کی تایه ت و گشتی کار ده کات که ئه م شیوازی کاری به کو مه له له گه ل کلێساکانی دیکه دا به کار به ینیت. ئه ندام و رابه ره کان هینده دلخو شن به کلێسایه کی نو ی که مزگینیی مه سیح راده گه یه یت، وه ک ئه وه ی که له برسان خه ریک بن به رن و له نا کو چی شتخانه یه کی نو ی بکریته وه.

که واته، کلێسای ئیروروییته مه زنه که چی ده کات؟ ده مه ویت پینج هه نگاوی گرنج بخره به رده ستان - چوار یه که میان له م به شه دا و یه کی کو تایی له به شی داها تو دا ده بیت.

گەشە بە کەلتوری بە قوتایبیکردن بدە

یە کەم، کلێسا نێردراویتییه مەزنە کە لە نیو ئەندامەکانیدا پەرە بە کەلتوری بە قوتایبیکردن دەدات. یارمەتی هەموو ئەندامەکان دەدات کە بەرپرسیاریەتی هاوکاری کردنی ئەندامانی دیکە بە ئەستۆ بگرن لە گەشەکردنی باوەرپایاندا. پۆلس لە (ئەفەسۆس ٤: ١١-١٢) دەڵێت کە شوان و قەشەکان گەلی پیرۆزی خودا بۆ خزمەت تەیار دەکات؛ واتە خزمەتکردنی ئیشتی هەموو گەلی پیرۆزی خودایە. تەواوی جەستەیی مەسیح (کلێسا) بە خۆشەویستییه وە راستیی دەڵێن، گەشە دەکات لە کاتی کدا خۆی بنیاد دەنیت، وە هەر بە شێک لە ئەندامەکان ئیشتی خۆی دەکات (ئەفەسۆس ٤: ١٥-١٦؛ یە کەم کۆرنسۆس ١٢: ١٤).

بە قوتایبیکردن واتە شوینکەوتنی مەسیح، واتە هاوکاری کردنی کەسیکی دیکە بۆ ئەوێ شوین مەسیح بکەویت (دووهم تیمۆسائوس ٢: ٢). وە لە کلێسای نێردراویتییه مەزنە کەدا، باوەرپارەر بە ئەزمونەکان باوەرپارەر نوێیەکان دەکەنە قوتایی، وە خانمە گەنجەکان داوای یارمەتی لە خانمە بە ئەزمونەکان دەکەن. بۆ ئهوانه، ئەگەر تۆ کچیکێ گەنج و سەلتی، دەتوانی لە بەرامبەر کۆمەڵە پرسیاریکدا، پێشنیاری شۆردنی جلوبەرگ بەدیتە ئەندامیکی کلێسا کە ژنی مالهۆیه و بە تەنها لە گەڵ مندالە کە ی دەژی! ئەگەر پیری کلێسایت و لە قوتابخانە یە کەشمانی کلێسا وانە دەڵێتەو، ئەوا مامۆستایەکی نوێ داڕمەزێنە. وە ئامانجە کەت ئەو بێت کە ئەو مامۆستایە فیر بکەیت و لە کۆتاییدا تەواوی ئیشتە کە بەو بسپیریت. بەو شیۆیه دەتوانیت برۆیت و لە پۆلیکی دیکەدا وانە بلێتەو و مامۆستایەکی نوێی دیکە بهینیت.

کلێسای نێردراویتییه مەزنە کە بە باشی لەو تێدەگات کە فەرمانی عیسا بۆ رویشتن و مزگینیدان، تەنها یەک شوینی جوگرافیای دیاریکراو ناگریتەو. بۆ ئەوانە ی کە دەمێننەو، «رویشتن» دەکریت بە واتای نزیکبونە لە کلێسا یان گروپیک لە ئەندامەکانی بێت. بەو شیۆیه ئاسانتر دەتوانیت لە تەواوی پۆژانە هەفتەدا خزمەتی کەسانی دیکە بکەیت. لە کوێ دەژی؟ ئایا هاوکاری کلێساکەت

ده كه یت كه به قوتابیکردن بکه نه که لتور به جوړیک که شوقه یه ک به کری بگریت
یان خانوویک بگریت؟

کلیسای نیردراویتییه مه زنه که ده بیت ناسووده نه بیت، وه بگره دژی باوه پرداری
تهقلیدی بوه سستیته وه. نه گهر تو که سیکی که وه کو به شیک له ئه رکی ئایینی،
وه کو میوان ته نها رۆزانی یه کشه مه برۆیت بو کلیسا، نه وا له وانه یه زور حه زت
له و کلیسایه نه بیت. بیگومان پیشوازیت لی ده کریت، به لام نه ندامه کانی دیکه
وه کو تو نابن. نه وان هه موو ژانیان له پیناو شوینکه وتنی مه سیحدا داده نین، وه
په یوه ستن به وهی که له شوینکه وتنی مه سیح یارمه تی یه کتر بدهن. نه م جوړه
په یوه ستبون و کار و چالاکیه به شیکه له که لتوره که: پرساری تایه ت و دیاریکراو،
گفتوگو و واتادار، نویت و نزا و یاده وه ریی بده وه امیی مزگینیی مه سیح.

بو زانیاری زیاتر له سه ر نه م بابه ته، پروانه نه م به ره مانه ی رۆبه رت کو لمن و
کو لن مارشل و یان به ره می تایه ت به خوم.^a

گه شه به که لتوری مزگینیدان بده

دووه م، کلیسای نیردراویتییه مه زنه که په ره به که لتوری مزگینیدان ده دات. له
لایه کی دیکه وه، نه ندامان ده زانن که له هه موو کو بونه وه کانی هه فتانه دا باسی
مزگینیی مه سیح ده کریت. بویه دلخوش ده بن که هاوړی نامه سیحیه کانیا
بانگه پشست بکه ن. مزگینیی له ریگه ی گورانی رۆحی و نویت و نزا و هه موو
وتاره کانه وه ده دره وشیتته وه.

نیا دلنای له وهی که هه موو نه و نامه سیحیه نه ی که له گه ل تو دینه کلیسا،
گوینان له په یامی مه سیح ده بیت؟ نه گهر دلنیا نیت، له م باره وه ده توانیت چ
بکه یت؟

---

a Robert Coleman's Master Plan of Evangelism, Colin Marshall and Tony Payne's The
Trellis and the Vine, or my own *Discipling*.

ههروهها کلّيساي نيردراوييتييه مهزنهكه له پرووي مزگينيدانهوه كار لهسه راپهيناني ئەندامهكاني دهكات، چونكه دهزانيت كه به دريژايي ههفته هينده كهساني نامهسيحي دهبينن كه ئەگەر هه موويان كوۆ بکهيتهوه، لهنيو کلّيسادا جيان نايتهوه. كهواته «سه رکهوتن» له مزگينيداندا تهنهئا ئەوه نيهه كه هاوړي نامهسيحيهت بهينيت بوۆ کلّيسا بوۆ ئەوهي گووي له پهيامي مهسيح بگرن. سه رکهوتن ئەوهيه كه مزگيني بدهيته دراوسئ و هاوړيكانت.

كهواته، کلّيسا كار دهكات بوۆ تيارکردني ئەندامهكاني بوۆ ئەوهي بزنان كه چون مزگيني بدهنه كهساني ديكه. کلّيساكيه ئيمه له ريگهي وانهي تايهت به مزگينيدان له رۆژاني يه كشه مه دا ئەو كار دهكات كه وانكه بوۆ كهساني گهوره و پيگه يشتووه. ههول دهدهم له وتاره كاندا بيمه نمونه له مهر چۆنيه تي قسه كردن له گهله نامه سيحيه كاندا، به تايه تي ئەو كاتانهي كه پرووي ده مم له نامه سيحيه كانه. له ريگهي به خشي ني كوومه ليك بابته و ئامرازي مزگينيدانهوه ههولي تيارکردني ئەندامه كانمان دهدين، له وانه «دوو ريگا و شيوازي ژيان» يان «پروونكرنه وهي مه سيحيهت» يا خود «پشكنيني مه سيحيهت». ههروهها كتبه كه ي (گريگ گيلبرت) كه ناوي «عيساي مه سيح كيه؟» مان داوه ته ئەندامه كانمان تاكو ئەوانيش بيدهنه هاوړي نامه سيحيه كانيان. ههروهها له كووبونه وهي ئيواراني يه كشه مه دا، باسي دهرفه تي مزگينيدان ده كه ين. گوڤگرتن و نوڤژکردن بوۆ دهرفه تي مزگينيداني كهساني ديكه، وا دهكات كهساني ديكه ش هان بدرين كه هه والي خووشي مه سيح بلاو بکه نه وه.

به راي تو نيردراوييتييه مهزنهكه واتاي چيهه؟ واته، عيسا داواي لي کردووي كه قوتابي دروست بکه يت. داواي لي کردووي كه مزگيني بدهينه نامه سيحيه كان و مه سيحيه كان بکه يته قوتابي. دهبيت له ئاست خوته وه ئەم كاره بکه يت، له ماله وه، له سه ر كار، له گه ره كه كه تدا، له نيو هاوړيكانتدا. دهبيت له نيو کلّيسا كه تدا و له ريگهي کلّيسا كه ته وه ئەم كاره بکه يت.

بۆيە، داوا لە ئەندامانی دیکەى کلیساکەت بکە که هاوکاریت بکەن. بۆ نمونە، پیریکى کلیساکەت بانگهێشتى نانى نیوه‌رۆی بکە و داواى راویژ و ئامۆزگارى لى بکە. بە گروپه بچووکه که تى بللى و له‌گه‌لیان نویژ بکە. له‌گه‌ل هاو‌پیکانتدا برۆ ده‌رهوه و مزگینى بده.

بۆ زانیاری زیاتر له‌سه‌ر ئەم بابەته، پروانه کتیبه‌کانى (ماک ستایلز)، به‌تایبه‌تى «مزگینیدان: چۆن ته‌واوى کلیسا باسى مه‌سیح ده‌کەن» یاخود کتیبه‌که‌ى من به‌ ناوى «ئینجیل و مزگینیدانى که‌سى»^a.

هه‌ول بده له‌ رێگه‌ى نێردراوه‌وه‌ مزگینى بده‌يته‌ ئه‌وانه‌ى که‌ مزگینیان پى نه‌دراوه‌

سییه‌م، کلیسای نێردراویتییه‌ مه‌زنه‌که‌ هه‌ول ده‌دات له‌ رێگه‌ى نێردراوه‌وه‌ مزگینى بداته‌ ئه‌وانه‌ى که‌ مزگینیان پى نه‌دراوه‌. جیاوازی چیه‌ له‌نیوان نێردراو و مزگینیدان و دامه‌زراندنى کلیسا له‌ ولاته‌که‌ى خۆتدا؟ له‌راستیدا نێردراو به‌و که‌سه‌ ده‌لێین که‌ له‌نیو گه‌ل و که‌لتور و ولاته‌کانى دیکه‌دا مزگینى ده‌دات و کلیسا داده‌مه‌زینیت.

عیسا فه‌رمانى پى کردین که‌ برۆین و هه‌موو نه‌ته‌وه‌کان بکه‌ینه‌ قوتابى. قسه‌یه‌کى زۆرم له‌سه‌ر ئەم بابەته‌ نه‌کردوو، چونکه‌ کتیبىکى زۆرى له‌سه‌ر نووسراوه‌. زه‌حمه‌ته‌ له‌وه‌ تیبگه‌یت که‌ چۆن کلیسایه‌ک ده‌توانیت ئەم فه‌رمانه‌ى عیسا بخوینیت‌وه‌ به‌بى ئه‌وه‌ى که‌ سوور بىت له‌سه‌ر ئەوه‌ى که‌ مزگینى بداته‌ ئەو ولاته‌نه‌ى که‌ هه‌تا ئیستا مزگینیان پى نه‌دراوه‌.

هیچ کلیسایه‌ک به‌ ته‌نها ناتوانیت مزگینى بداته‌ هه‌موو دنیا. بۆیه‌، کاریکى ژیرانه‌یه‌ که‌ کلیساکان که‌ ته‌نها نێردراو بۆ چه‌ند شوینیکى دیاریکراو ده‌نیرن. بۆ نمونە، کلیساکه‌ى ئیمه‌ سه‌رنجى له‌سه‌ر چه‌ندین ولاته‌ که‌ ده‌که‌ونه‌ نیو بازنه‌ى

---

a Mack Stiles, *Evangelism: How the Whole Church Speaks of Jesus*.

The Gospel and Personal Evangelism.

۱۰/۴۰، که هریمی نیوه گوی پوژه لات ده گریته وه، له نیوان هیلی ۱۰ و ۴۰ ی باکوری هیلی که مه ره یی. که مترین باوه پردار له وه هریمه دا ده ژی.

ئه گهر تو ئه ندامی کلیساکه ی ئیمه ی و حه ز ده که ی ت پرۆیت له ولاتانی دیکه مزگینی بده ی ت، ئه وا ده توانین پشتگیری بکه ی ن و بتنیرین بو یه کی ک له ولاتانه ی که پیشوه خت سه رنجه مان له سه ری بووه. ئیمه ناتوانین پشتگیری له سه د که س بکه ی ن که پرۆین بو سه د ولاتی جیاواز. بو یه، باشتر وایه که به پاره یه کی باش، پشتگیری چه ند مزگینیده ری ک بکه ی ن نه ک ئه وه ی که به پاره یه کی که م پشتگیری چه ند مزگینیده ر بکه ی ن. به وه هو یه وه مزگینیده ره کان پیویست ناکات خه می پاره یان بی ت و له جیگه ی ئه وه ده توانن هزر و بیران به ته واوی له سه ر دامه زراندنی کلیسا بی ت. ههروه ها ده توانین په یوه ندیمان له گه لیان هه بی ت و پیشناری به رپر سیاره تیبان بخه ی نه به رده م.

کلیساکه ی ئیمه راسته وخو له گه ل مزگینیده ره کان کار ده کات، ههروه ها له گه ل ئه و ری کخراوانه ش کار ده که ی ن که ئیشیان ناردنی مزگینیده ره. بو نمونه، (ری کخراوی ئینته رناشنال میشن بو رد)^a. ههروه ها ده ستره سیمان هه یه به گروپ و ده سته ی زور مه زنی وه کو (ئه ک سیس پارتنه رز)^b، که له ریگه ی گه شته وه یارمه تی ناردنی که سانی سه رمایه دار ده دات بو ئه وه ی له شوینی گرنه گ و هه ستیادا بو ماوه یه کی زور یارمه تی مزگینیده ران بده ن.

تو وه کو تاکیکی باوه پردار، ده بی ت چه ده ور و پرۆیکت له هاوکاری کردنی کلیساکه تدا هه بی ت له باره ی مزگینیدان به وانه ی که هه تا ئیستا هیچ شتی ک له باره ی مه سیحه وه نازانن؟ بیگومان ده بی ت نو یژ بو مزگینیده رانی کلیساکه ت بکه ی ت. هه ول بده مزگینیده ره کان بناسیت به تایبه ت کاتیک که بو ماوه یه کی کاتی ده گه ری نه وه. هه ول بده به شداری له سه فه ر و گه شتی کورتی مزگینیداندا بکه ی ت و هاوکاری

---

a International Mission Board

b Access Partners

مزگینیده ره بهرده وامه کان بده. ژياننامه‌ی مزگینیده‌ران بخوینه‌وه. وه له‌وانه‌یه بته‌وئیت بیر له‌وه بکه‌یته‌وه که خوئ بیته مزگینیده‌ر. دوای دوو به‌شی دیکه، ده‌گه‌رپینه‌وه سهر ئه و پرسیاره.

یه‌ک شتی دیکه هه‌یه که تو و کلئساکه‌ت ده‌توانن بیکه‌ن به مه‌به‌ستی مزگینیدان به‌وانه‌ی که هه‌تا ئیستا گوئیان له مزگینی مه‌سیح نه‌بووه: قوتابی و که‌سانی نیوده‌وله‌تی له شاره‌که‌تدا په‌یدا بکه. کلئساکه‌ی ئیمه به سه‌ختی له هه‌ولئ ئه‌وه‌دایه که مزگینی بداته قوتابییه نیوده‌وله‌تییه‌کان. چ گروپیکی نیوده‌وله‌تی له شاره‌که‌ی تو‌دا ده‌ژین؟ ئه‌گه‌ر له شاره‌که‌ی خوئدا مزگینیان پی بده‌یت، ئه‌وا ئه‌گه‌ریکی زور هه‌یه که ئه‌وانیش له‌گه‌ل رۆشتنه‌وه‌یان ئه‌و مزگینییه له‌گه‌ل خوئیان به‌نه‌وه.

بو زانیاری زیاتر له‌سهر ئه‌م بابته، پروانه کتیبه‌که‌ی (جان پایپه‌ر) به ناوی «با نه‌ته‌وه‌کان دلخوئش بن»^a.

کار بو به‌هیزکردنی کلئساکانی دیکه بکه

کلئساکان به‌گشتی بودجه‌یه‌کی دیاریکراویان بو خزمه‌تی نئردراواییتی هه‌یه. باشتر وایه که بودجه‌یه‌کی تایبه‌تیش به «په‌رده‌دان به کلئسا ته‌ندروسته‌کان» زیاد بکه‌ن. کارکردن بو به‌هیزکردنی کلئساکانی دیکه، چواره‌م کاری کلئساکانی نئردراواییتییه مه‌زنه‌که‌یه.

کلئساکه‌ی ئیمه ئه‌م بودجه‌یه بو پشتگیریکردن له کومه‌لیک شت به‌کاردینیت، له‌وانه به‌رنامه‌ی پاره‌ییانی شوان و قه‌شه‌کان. سالانه پشتگیری مادی دوازه‌ه پیاو ده‌که‌ین که له‌گه‌ل ئیمه‌دا پاره‌ییان بکه‌ن که زوربه‌یان ده‌بنه شوان و قه‌شه یاخود خزمه‌تی کلئساکانی دیکه ده‌که‌ن.

---

a John Piper, Let the Nations Be Glad

ههروهها هه مان بودجه بۆ پشتگیری پیکخواوی (۹ نیشانه کان) به کاردینین، که کاریان دامه زرانندی کلپسای تهندروسته.

ئیمه به تایهت به جوریک ستافی کلپساکه مان پیک خستوو که پراهینیان پی بکریت و بنیردین بۆ مزگینیدان. یاریده ده رانی شوانه کان دوو بۆ سئ سأل خزمهت ده کهن، ئینجا چاوه پروانی ئه وه یان لی ده کریت که برۆن. جینگرانی قه شه و شوانه کان سئ بۆ پینج سأل خزمهت ده کهن، ئینجا ده پرۆن. ته نها من و قه شه هاوړیکانم (له گهل ئه و شوان و پیرانه ی که سه ربه ستافی کلپسا نین) چاوه پروانی ئه وه یان لی ده کریت بۆ ماوه به کی زۆر له کلپسادا میننه وه. باقی که سانی دیکه ته یار ده کرین و ده نیردین بۆ مزگینیدان.

کلپساکه ی ئیمه پشتگیری مادیی کونفرانسی پوژانی پشوو ده کات، که قه شه کان له ولاتانی جیاوازه وه دین و به شداری له کوپوونه وه به رده وامه کانی ئیمه دا ده کهن له گهل وانه ی تایهت و پرسیار و وه لام. ههروهها به هه مان مه به ست، هه فتانه له گهل قه شه و شوانه کانی ولاتانی دیکه به شداری له کونفرانسی ته له فونی ده که م. هه ر یه ک له م گفتوگو یانه ده رفه تی ئه وه به من ده دات که نوپژ بکه م و کار بۆ کلپسا تهندروسته کانی هه موو جیهان بکه م.

زۆربه ی ئه و کاره ی که ده یکه یین به مه به ستی به هیژکردنی کلپساکانی دیکه له پیکه ی دامه زرانندن و بوژانه وه ی کلپسا، له هه ریمه که ی خو ماندا ده یکه یین. له به شی داهاتوودا باسی ئه م بابه ته ده که م (به کورتی، به شی داهاتوو ته و او که ری ئه مه یه). ههروهها له ولاته کانی دیکه شدا، هه ندیک کلپسا داده مه زرینین و پشتگیری له بوژانه وه ی کلپسا کان ده که یین. بۆ هه وونه، ئیمه برابه کمان به ناوی «جان» نارد بۆ کلپسایه کی ئیمارات که ده سأل له مه و پپیش به دوای شو انپیکدا ده گه ران. خودا جانی زۆر باش به کارهینا له بوژانه وه ی ئه و کلپسا ئیوده وه له تیه دا. یه کیک له پیره کانی ئه و کلپسا که ناوی (ماک) بوو و یارمه تی ناردنی جانی دا بۆ ئیمارات، هاوړیی من بوو. کاتیک جان و ماک کلپساکه یان هینایه ئاستیکی

باش و ته ندروست، ماک و برابیه کی دیکه به ناوی (دهیښ) پږوښتن و له کلپسایه کی دیکه یان له دووری چهند کیلومه تریک دامه زرانند. ټیمه ش یاریده دهر و فیږخواز ټکمان نارد که له دامه زرانندی ټه و کلپسایه دا هاوکاری ماک و دهیښ بکه ن. وه هاوکات شوانتیکی دیکه مان نارد که له شاریکی دیکه ی ټیمارات کلپسایه کی دیکه دامه زریټت.

ټیمه ټیستا له م ولاته ټیسلامیه دا سی کلپسای ته ندروستمان هه یه که به رده وامن له سه ر خزمه تکردن. هیچ کام له وانه به شیک نه بوون له پلانی مه زن و گه وره ی ټیمه. دهره تی بووژانه وه ی و دامه زرانندی ټه و کلپسایانه ته نانه ت له سه ر پښنیاری ټیمه نه بوو. ټیمه ته نها به پیی توانا نوټزمان کرد، هاوکاریمان کردن، له رووی مادیه وه پشتگیریمان کردن و که سی گونجاومان نارد بو یارمه تییان. پیش ټه وه ی بیرم بچیت، ده بیټ باسی ټه وه ش بکه م که هه ندی له ټه ندامانی کلپساکه مان ټیشه کانی خوټیان گواستوو ته وه بو ټه وی تاکو هاوکاری ټه و کلپسایانه بکه ن. کلپساکه ی ټیمه ته نها ټه وه ی به ده ست ده گات که دلخوش ده بیټ له بینینی فراوانبونی شانشیني خودا له و سه رزه مینه دووره دا.

زوریک له م نوونا تیشک ده خاته سه ر ټه وه ی که من وه کو شوان چیم کردوو. به لام تو که ټه ندامیکی ټاسایی کلپسای، چیت پی ده کریټ که باسی به هیزکردنی کلپساکانی دیکه ده که یین، جا ټیدی له ناوچه که ی ټیوه دا بیټ یان له ولاتیکی دیکه؟ بیگومان ده توانیت به تاییه تی نوټزیان بو بکه یت. ده توانیت له گه ل خیزانه که تدا له کاتی نانی ټیواره دا نوټز بو کار و خزمه تی دیکه بکه یت و پشگیری مادییان بکه یت.

بیگومان ټاگادار بیت کاتیک په خنه له کلپساکانی دیکه ده گریټ. به لن ده کریټ که بیروباوهر و ټه و شتانه ی که له کلپساکه ی ټیوه دا ده کریټ جیاواز بیټ له هی کلپساکانی دیکه، وه بیگومان هوکاری دیاریکراومان بو ټه و جیاوازیانه هه یه. من نالیم که ټه و جیاوازیانه وه لاهه بنی، به لام بیرت بی ټه و جیاوازییه لاهه کیانه

که له گه‌ل کلّیساکانی دیکه هه‌مانه، هه‌رگیز به ئەندازه‌ی ئەو مزگینیه گرنه
نیه که به که‌سانی دیکه‌ی ده‌ده‌ین. بۆیه خو‌ت له پ‌ۆحی په‌خه‌گر به‌دوور بگره
و به‌دوای پ‌رگه‌گه‌لێکدا بگه‌ر‌پ‌ی که بتوانیت به‌ه‌و‌ی مزگینیپ‌پ‌دانه‌وه دل‌خ‌و‌ش بیت.
بروانه (ل‌و‌قا ۱۱: ۴۹- ۵۰) که عیسا قوتابیه‌کانی ئاگادار ده‌کاته‌وه.

له ک‌و‌تاییدا، بزانه که ت‌و‌ یان ئەوه‌تا مزگینیده‌ر ده‌ن‌پ‌ریت یان خو‌ت ده‌پ‌ر‌و‌یت و
مزگینی ده‌ده‌یت. ئەم باب‌ه‌ته گرنه‌گه بۆیه له به‌شی نو‌دا قسه‌ی له‌سه‌ر ده‌که‌ین.
به‌لام سه‌ره‌تا، با له به‌شی هه‌شته‌م به‌رده‌وام بین له‌سه‌ر گف‌ت‌و‌گ‌و‌ی هاوکاریکردنی
کلّیساکانی دیکه، به تابه‌تی ئەوانه‌ی که له ناوچه‌که‌ی خو‌تدان.

به شی هه شته م

کاریکی دیکه ی کلّیسای نیردراو بیّتییه مه زنه که

من به رده وام به کلّیسا که مان ده لیم که ته نهها ده مانه ویت خه لکی خوراکي پوچی وهر بگرن؛ وه پپویست ناکات له چیشته خانه که ی ئیمه نان بخون. چهنده شوینی باش له شاره که ی ئیمه دا هه یه که ده توانن برؤن و له وی خوراکه پوچییه که وهر بگرن. ئیمه ده مانه ویت که ئاستی برسیّتی پوچی له سه ره هه ساره که مان که م بیّته وه.

بویه، کلّیسای نیردراو بیّتییه مه زنه که ته ماشا ده کات بزانیّت ئاخو له ناوچه که ی نهواندا هیچ کلّیسیایه ک پپویستی به یارمه تی هه یه. له وانیه نه و کلّیسیایانه کیشه یان هه بیّت، یان بگره له فیرکردن و کاره کانیا ندا مزگینی مه سیحیان گور بیّت و شیواند بیّتیان. بابه ته که هه رچی بیّت، ده بیّت هه ز بکه ین که دووباره ناوی مه سیح جار بدن. نه و کلّیسا ناته ندرسته که ناوبانگیکی باشی له کومه لگه که یدا نییه، ده بیّت په له یه کی ره ش به نیو چاوی مه سیحیه ته وه. بویه کلّیسا نیردراو بیّتییه مه زنه که هه ز ده کات هاوکاری نه و کلّیسیایه بکات تا کو ناوبانگه باشه که ی بو بگه ریّته وه. ته نهها کلّیسا ی نوئی دانامه زر بیّت، به لکو هه ول ده دات نه و کلّیسیایه ش چاک بکات که نه وه ی پیشتری باوه رداران بیباکانه به خراپی به جییان هیشته وه.

یان له وانیه گه ره کیک له شاره که ی ئیوه دا یان له دهره وه ی شاردا هه یه که هیچ جوړه کلّیسیایه کی تیدا نییه که مزگینی مه سیح رابگه یه نیت. له وانیه پپویستی به وه بیّت که کلّیسیایه کی نوئی تیدا دامه زر بیّت. کلّیسا که ی تو ده توانیّت له م باره یه وه چی بکات و چ هاوکارییه ک پیشکه ش بکات؟

له ناوخۆی ولاتدا هانی په ره سه نندنی مزگینیی مه سیح بده

له به شی رابردوودا باسی چوار کاری کلیسای نیردراواییتیه مه زنه که مان کرد. به شیکی تاییه تم بو پینجه م کار دانواه نه که له بهر نه وهی که گرنگتره له چواره که ی دیکه، به لکو له بهر نه وهی که باوه رداره ئینجیلییه کان که متر باسی ده که ن. کلیسای نیردراواییتی مه زن هانی په ره سه نندنی مزگینیی مه سیح له ناوخۆی ولاتدا ده دن.

زور سوپاسگوزاری خودام بو نه و کاره ی که له دوو دهیه ی رابردوودا له شاره که م، واشتن، نه نجامی داوه. کاتیک بیست سال له مه وپیش هاته نه و شاره، له ناوچه ی (کاپیتول هیل) کلیسایه کی هینده ته ندروست له و ناوچه یه نه بوون که بتوانم بو که سانی دیکه ی پیشنیار بکه م. ئیستا لانی که م زیتر له شه ش کلیسای ته ندروست ته نها له ده وروبه ری ئیمه هه ن که ده توانم پیشنیار بکه م خه لکی برۆن سه ردانیان بکه ن، ته نانه ت ژماره یه کی زور زیتر له ته واوی هه ری مه که ماندا هه یه. ئیمه ناوی نه م کلیسایانه ده نووسین که ده سته خوشکی ئیمه ن و له سه ر ده رگای کلیساکه مان دایانده کوتین. نه گه ر که سیک هه زی له کلیساکه ی ئیمه نه بوو، یان دوور بوو لیوه ی، نه وا ده توانیت یه کیک له و کلیسایانه ی دیکه تاقی بکاته وه.

بیگومان له هه ندیک شتدا نه و کلیسایانه جیاوزن له ئیمه، به لام ئیمه هه مان مزگینیی راده گه یه نین. ئیمه دلخوشین که خودا له نیعمه ت و میهره بانیی خویدا چاکه ی خوئی به سه ر ناوچه و هه ری مه که ماندا رژاندووه. ئیمه له کاتیکدا ده ژین که مزگینیی مه سیح له په ره سه ندیکی فراواندایه. ئایا ده بیست کاری زیتر بکه یین؟ به لی، سوپاس بو خودا بو هه موو نه و کارانه ی که هه تا ئیستا نه نجامی داوه.

ته نانه ت نه گه ر ده رگای کلیساکه ی من و توش دابخریت، نه وا هه رگیز بو یه ک ساتیش گومانته له وه نه بیست که خودا سه رده که ویت. پوئس ده لیته: «وشه ی خودا کوته نا کریت» (دووهم تیموساوس ۲: ۹). نه وه ت بیر نه چیته که پوئس له کاتی گوته ی نه مه دا، له زیندان بوو. له وانیه هه ندیک له هاوړپکانی نیگه ران

بووبیت و خەمی پەرەنەسەندنی مزگینیی مەسیحیان بووبیت. پۆلس پێیان دەلێت
کە وشەى خودا کوۆت ناکرێت و ئازادانە دیت و دەروات. تەنانەت ئازادانە بەتێو
زینداندا تێدەپەرێت.

سەرنجی ئەو بەدە کە مەسیحییەت لە بیست سالی رابردوودا لە ولاتی نیپال چى
کردوو. لەم ولاتە زۆرینە هیندۆسەدا، مەسیحییەت قەدەغە بوو و چەوسانەووەیەکی
زۆر لەسەر باوەردارانى مەسیح هەبوو و زۆریک لە باوەرداران کەوتوونەتە سجن
و زیندانەو. بەلام دەزانیت چى رووی دا؟ مەسیحییەکان لە زینداندا دەستیان کرد
بە مزگینیدان. سیستەمی زیندان بوو بە پرێگەى مزگینیدان بە تەواوی ولاتەکە!
ئەم جوۆرە شتە چەندین جار لە میژووی گەلى خودادا دووبارە بوو تەو. وشەى
خودا بەردەوامە.

دەبیت کەم کەم لە قەپاغەکەى خۆمان بێنە دەرەو و تەنها بایەخ بە کلێساکەى
خۆمان نەدەین، بەلکو بەدواى پرێگە گەلێکدا بگەرێین کە لە شارەکانى دیکەدا
پەرە بە مزگینیی مەسیح بدەین، بە کلێساکانى دیکەشەو.

دامەزراندن و بوژانەو

ئەو پرێگە سەرەکیەى کە ئێمە هەولمان داو پەرەى پى بدەین بە مەبەستى
مزگینیدانى زیاتر لە شارەکەماندا، پیک دیت لە بوژانەوێى کلێسا مردووێکان و
دامەزراندنى کلێسای نوێ.

بوژانەوێى کلێسا کارێکى ئاسان نییە. بێگومان هۆکارێک هەبوو کە ئەو
کلێسایە پێشوەخت بەرەو لەناوچوون چوو، و ئەگەرى ئەو هەیه کە هەندیک
لەو هۆکارانە پەيوەندى بە ئەندامانى کلێساو بێت! پێویستمان بە کەسى تايهت
هەیه کە بپروات و رابەراییەى ئەو کلێسا نەخۆشە بکات و هەول بدات چاکى
بکاتەو، و ئەندامانى کلێساش دەبیت ئامادەى ئەوێان تیدا بێت کە دەستى
هاوکارى و یارمەتى قبوڵ بکەن.

زیاتر له جاریک، کلّیسی له و چه شنه خوځان له بهردهم ئەم بژاردهیه دا دۆزیوه تهوه: یان ئەوه تا تاپۆ و کللی کلّیسا که یان دەدنه کلّیسیا که دیکه، یا خود کلّیسیا که دیکه شوینه که ی ئەمان به کار دینن؛ یان ده توانن ئەم پيشناره ی ئیمه قبول بکه ن: «ئیمه کۆمه لیک کۆمه لیک ئەندام و شوانیک و پاره ی دوو سالی مووچه ی شوانه که تان بو دابین ده که ی ن و ده توانن بهردهوام بن له سهر به کاره ی نانی ناوی کلّیسا و بینا که ی خوځان. له بهرامبه ردا هیچمان له ئیوه ناوێت. هه مووی بو خوځان». ئەوان زانیاریه که ی ئەوتویان له سهر ئەوه نییه که ماوه یه که باشه راهینان به و شوانه ده که ی ن که به ته واوی سه رنجی له سهر مزگینیی بیت، وه به پروونی وتار بدات، وه به خوشه ویستییه وه کلّیسا که چاک بکاته وه. ده توانیت وه کو ئوپراسیۆنی نه ینی چاوی لی بکه ی ت.

هه ندیک کات ئەندامانی کلّیسامان ناردوو ه بو ئەو کلّیسیا یانه ی که له ده ره وه ی شارن، بو ئەوه ی ئەوانه ی که له دووره وه ده هاتن بو کلّیسا که مان چیت پڼویست نه کات ئەو ریځگایه بپرن. هه ندیک کات کلّیسا مردوو ه کان نزیك بوون له مالی باوه ردارانه وه. ئیمه له پینا و په ره سه ندنی مزگینیی مه سیحدا هه ول ده ده ی ن ده رفه ته کان به باشترین شیوه به کار به ی نین.

هاوکات ده مانه وێت له هه ریمه که ماندا کلّیسیا نوێ دامه زریین. زور نییه که په نجا ئەندام و سێ پیری کلّیسامان نارده یه کیک له گه ره که هه ژاره کانی واشتنن. به ریز (تابیتی) که لپرسراوی پیران بوو، شه ش مانگ پيش ئەوه چه ندین جار له کلّیسادا وتاری داوه. به و شیوه یه ئەندامانی کلّیسا متمانه ی به رابه رایه تیه که ی ده که ن و شوینی ده که ون. ئیستا، له هۆلی قوتابخانه دا کۆبوونه وه کانیان ئەنجام ده ده ن هه تا ئەو کاته ی شوینکی بهردهوام و جیگیری په یدا ده که ن. وه هاوکات ئیمه هه رچیمان له ده ست بیت، بو یان ئەنجام ده ده ی ن. وای بو ده چم که له چه ند سالی داها توودا، چه ند ئەندامیکه ی دیکه یان بو ده تیرین.

ئامانج له هه موو ئەمانه، بوو ژانه وه یان دامه زرانندی کلّیسیا نوێ، ئەوه یه که کلّیسیا سه ره به خو له هه موو هه ریم و ناوچه یه که ی شاره که مان، واشتن بلاو ببیته وه،

هيووا و ئومىدى ئىمە ئەوئەيە كە زۆرىك لە كلىساكانى دىكە ئىمە وەكو سەرچاوه چاۋ لى بكن، سەرچاوهيەك كە لە بەرامبەردا داواى هيچ شتىك ناكات بەلام خوشەويستى و بايەخ و گرنگيدانئىكى زۆرى بو بەخشين هەيە.

زۆر كەس كلىساكەى ئىمە بەجىدەهيلىت بەهۆى سروشتى ژيانى كاتى لە واشنتن.^a كاتىك كە مالمان هاتە ئىرە، دەمزانى كە خوشويستنى ئەم كلىسايە دەكرىت دواتر دلئەنگمان بكات. ئەمە لەپرووى سۆزدارييەو دەكرىت كارپكى سەخت بىت. بەلام هاوكات دەرئەتتىكى باشە و هەول دەدەين سوود لەم كاتىبوونە سوود وەربرگىن. بو نمونە، كۆبوونەوئەى رۆژانى يەكشەمەى تايبەت بە گورەكالمان گوڤرى بو سىمىنارى سىزده هەفتەيى كە تيشك دەخاتە سەر بابەتى ديارىكراو و ورد. ئىمە بە خومان گوت، با بلين هەر كەسىك دوو بو چوار سال لەگەل كلىساكەى ئىمە دەمىنتەو، ئەو شتانه چين كە دەتوانين لەمەر ژيانى باوپردارەو پى بەخشين؟ رايئانە بنەرەتتەيەكە دەبىت چى لەخو بگرىت؟ لەبەر ئەو، وانەى تايبەتمان هەيە لەسەر بنەماكانى باوهرى مەسحىيەت، وانەيەكى كورتى تايبەت بە مزگىندان، وانەى درىژى تايبەت بە مزگىندان، خوئىندى خىراى كىتېى پىرۆز، مېژووى كلىسا، يەزدانناسى رېكخراو و رېكوپىك، يەزدانناسى كىتېى پىرۆز، چۆنەتى خوئىندەوئەى كىتېى پىرۆز، ئەمبىكردى رۆحى، پىنمايى، پەيوەندى و هاوسەرگىرى، دايك و باوكايەتى، ئابورى، ترس لە مرؤف، بەرگرىكردىن لە باوهر، باوپردارانى نىو حكومەت، پياويەتى و ژنيەتى و زۆرى دىكە. ئىمە بەم شىوازە ئەندامان لەبەر خويان بەهيز دەكەين و هەرئەوئەى ئامادەيان دەكەين بو ئەو كلىسايەى كە دواتر دەرۆن بوئى. ئەگەر كەسىك لە هەموو ئەو خولانەدا سەرئەوتوو بىت، هانى دەدەين كە ئەو وانانە وەكو رېگاي بەقوتايىكردىن بە كەسىكى دىكە بلىتەو.

---

a نووسەر لىرەدا دەيوئىت بلىت كە خەلكى زۆر كەمى رەسەن لە واشنتن ماون؛ ئەوانەى كە لەوئەى دەژين بو ماوئەيەكى كاتى لەوئەى دەبن و دواتر ئەو شارە بەجىدەهيلىن. وەرگىر

ئەى تۆ؟

دىسان، ھەندىك لەوانەى لە سەرھوہ باسەم كەرد، ئەو شتانەن كە مەن وەكو شوان و قەشە ئەنجامە داوہ. بەلام كىتىى پىرۆز فېرمان دەكات كە تەواوى ئەندامان بەرپرسىارىيەتى خەزمەتى مەگىنىى كلىسىيان لە ئەستۆيە. ئەمەش واتاى ئەوہىە كە تۆ دەورت دەبىت لە بەدبىھاتنى ئەو پلان و بەرنامەيەى كە كلىساكەت بۆ گەشەدان بە مەگىنىدان لە ناوخۆى ولات و لە ھەرئىمەكە تاندا ھەبەتى.

يەككە لە كىشە كەدەيىەكان پىك دىت لە شىواوى بىر كەردنەوہى تۆ لەمەر ئەوہى كە ناخۆ لەم كلىسايەى ئىستا مېنىتەوہ، يان لەگەل پىرۆزە و بەرنامەيەكى تايبەت بە بوژانەوہ و دامەزراندنى كلىساي نويدا بىرۆى، يان تەنانەت بىرۆيت و لە دەرەوہى ولات مەگىنى بەدەيت. زۆر كەس مانەوہ و بىرۆيتنىيان بەپى قازانجى پەرورەدەيى، ئىش و كار، يان بارودۆخى خىزان لىك دەدەنەوہ. تەنانەت بەپى كەشوہەوا، دوور و نىكى ئەو شوئەى بۆ دەچن، شك و شىواوى ژيان، ھەز و ئارەزووہكانيان و چىژ و خۆشى، بىرار دەدەن.

ئەگەر تۆ بەو چەشنە بىر دەكەيتەوہ، ئەوا دەمەوئەت بىتخەمە بەردەم ئالنگارى ئەوہى كە ھەموو بىرارەكانى ژيانەت بە فەرمانى نىردراوئىتتە مەزنىە كەى عىسا بسپىرەت. تەواوى ئەو ژيانەى كە ماوتە بە عىسا بسپىرە و داواكارى بە قوتابىكەردنى باوہرداران و فىر كەردنى ئەوہى كە گوپرايەلى فەرمانەكانى عىسا بن، جىبەجى بەكە. كاتىك دەتەوئەت ئەم بىرارە گەنگانەى ژيانەت بەدەيت، ئەگەر دەتوانىت، يەكەم جار بە ئەندامى كلىسايەك، ئىنجا بىر لە ئىش و مال و قوتابخانە بەكەوہ.

ئايالە پۆلى دواز دەيت و ھىشتا نازانىت دەبىت بىرۆيتە چ پەيمانگا و زانكۆيەك؟ ناوى چەند كلىسايەكى باشى ولاتەكەت بنووسە، دواتر لە خۆت بىرسە، ئايالە ھىچ پەيمانگا يان زانكۆيەكى باش لەو شارانەدا ھەيە؟

ئايالە بازگانىت؟ كۆمپانىياكەت لە دەرەوہى ولات بىكار و نوئەنەرايەتى ھەيە؟ ئايالە

ئاگات لەو کليسا و خزمەتی مزگینیاڤه ههیه که ده توانن سوود له هاوکاری تو
لهو شارانه دا وه بگرن که کۆمپانیا که ت نوینه رایه تی تیدا ههیه؟ ده ته ویت داوا
بکهیت که بتنیرن بو یه کیک لهو شارانه ی دیکه؟

ئایا که سیکی خانه نشینی؟ ئەم سالانه ی دواییت له کووی و چون به سه ر ده بهیت؟

شیوازی بیرکردنه وه ی نیردراویتییه مه زنه که وا ده کات شیوازی بیرکردنه وه ت له مه ر
برپاره گرنه گه کانی ژیا ن ت بگۆریت. وه ئەمه ش ده مانگه یه نیته به شی داها ت وو.

به شی نۆیه م

ده بیټ بمینیته وه یان برۆی؟

یه که م کۆمه له قوتاییه که ی عیسا رۆیشتن بو ئه وه ی نێردراویتییه مه زنه که به جی بگه یه نن. به لام ئه وان به جوړیک نه چوون که هه موو شتی که به یه ک جاری ته واو بکه ن؛ واته کاره که یان به رده وامه.

هه ندی کات باوه پداره نوپیه کان گوئیان له فه رمانی «برۆن» ده بیټ و وه کو فه رمانیکی بنه پره تی ژوانی باوه پداران چاوی لی ده که ن. به لام له راستیدا ئه م جوړه بیرکرده وه یه دروست نییه و کورتبینینی بابته که یه. کاتی که بو مزگینیدان ده رۆیت بو ولاتی که یان ناوچه یه کی دیکه، ده بیټ له وۆی بمینیته وه. ئه گه ر تو به رده وام له رۆیشتندا بیت، هیچ شتی که ناگۆریت جگه له مه ودا ی گه شته کانت.

بو ئه وه ی «رۆیشتن» واتای هه بیټ، ده بیټ بو ماوه یه کی دیاریکراو «بمینیته وه»، ده کریت چه ند هه فته یه ک، چه ند سالی که یان باقی ته مه نت بیټ.

ئه و پرسیاره ی که هه موو باوه پداریک رووبه پرووی ده بیټه وه ئه وه یه که ئاخو ده بیټ برۆم بو شوینی که په یامی مه سیح تیدا بلاو نه کراوه ته وه و له وۆی بمه به شی که له گروپی دامه زرانندی کلپسا؟ یان بمه به شی که له و گروپه ی که له ناوچه یان ولاته که ی خو مدا کلپسا ده بوو ژیننه وه یان دایده مه زرینن؟ یاخود ده بیټ له کلپسا که ی ئیستامدا بمینمه وه، به رده وام بم له سه ر په رستش و به قوتاییکردن و مزگینیدان له کاتی که دا پشتگیری له و که سانه بکه م که بو مزگینیدان رۆیشتوون بو ولات و ناوچه ی دیکه؟

هه ریه ک له م بژاردانه باشن. هه لبژاردنی یه کیک له وانه، پشت ده به ستیټ به که سایه تی تو و ئه وه ی که خودا داوات لی ده کات ئه نجامی بده یټ.

له بهرچا وگرتنی دوازه ده هۆکار

دهمه ویت دوازه ده هۆکار بخرمه بهرده ستت بو ئه وهی یارمه تیت بدات له بریاری ئه وهی که ئاخو له کلێسا کهی ئیستادا مینیتته وه یان برۆی بو کلێسایه کی ناوخیی یان نیوده وه له تیی دیکه؟ ده بیت ئه مانه خواره وه له بهرچا و بگریت:

۱. **ئامانجی کاره کهت.** ئه گهر بیر له رۆیشتن ده که یتته وه، ئایا به گشتی ئامانجه کهت نه رینیه - کلێسا کهت به جیدیلیت چونکه شتیک هه یه که هزت لئ نییه؟ یان هۆکاره کهی ئه رینیه - بو ئه وهی له شوینیکی دیکه خزمه تیکی دیکه ی مزگینیدان دامه زرینیت؟ ئه گهر ده ته ویت کلێسا کهت به جیهیلیت، ئه وا باشت وایه که هۆکاریکی ئه رینی له پشت بیت. ههروه ها نابیت کلێسا کهت به جیهیلیت به هۆی هه ست به تاوانبارکردن یان بیروبوچوونی هه له له مه ر ئه وهی که باوه ردار ی «پێگه یشته و» ده بیت چی بکات. هۆکاری نه رینی، تاوانیک که له جیی خۆی نه بیت، وه بیروبوچوونی هه له نابیتته هۆی جیگیربوون و سه قامگیری ت کاتئ که رووبه رووی سه ختییه کانی پشتگیری کردن یان دروستکردنی کاریکی نوێ ده بیتته وه.

۲. **یه زداناسی و فهلسه فهی خزمهت.** ئایا ئه وه کلێسا یان گروه کلێسا دامه زرینه ره ی که بیر له چوونه پالیان ده که یتته وه، وشه ی خودا به دروستی راده گه یه نن؟ ئایا به پیتی کتییی پیرو ز له مزگینی و کلێسا تیگه یشته وون؟

۳. **مزگینیدان.** ئایا کلێسا کهت به جوریکه که دلنای ئه گهر هاویری نامه سیحیه کهت بانگه یشتی کلێسا بکه یت، گوئی له مزگینی مه سیح ده بیت و په یامی مزگینی به کرده یی له کلێسادا ده بینیت؟ (بیگومان ئه مه لانی کهم له سه ره تادا له و پرۆژانه دا به دی ناکریت که په یوه ندی به بووژانه وهی کلێسا وه هه یه).

۴. ره‌وشتبه‌رزی. شتیکی باشه که ده‌ته‌وئیت باوه‌ره‌که‌ت پته‌و و پته‌وتر بیٚت. بۆیه، ده‌بیٚت هه‌وّل بده‌یت که له‌ کلّی‌سایه‌کدا بیت که هاوکاریت ده‌که‌ن له‌ پرووی پړوچییه‌وه‌ گه‌شه‌ بکه‌یت. ئایا له‌ کلّی‌ساکه‌ی ئیستاتدا به‌ره‌وپی‌ش ده‌چیت؟ هه‌ست ده‌که‌یت له‌ کلّی‌سایه‌کی دیکه‌دا به‌ره‌وپی‌ش ده‌چیت؟ ئایا پړویشنتت له‌م کلّی‌سایه‌ی ئیستاتدا له‌ پرووی پړوچییه‌وه‌ زیان به‌ خوٚت یان که‌سیکی دیکه‌ ده‌گه‌یه‌نیٚت؟ بیر له‌وه‌ بکه‌وه‌ که‌ چو‌ن له‌نی‌و فِرۆکه‌ پیٚت ده‌لّین له‌ حاله‌تی کتوپر و ناکاوا یه‌که‌م جار ماسکه‌که‌ له‌سه‌ر ده‌م خوٚت دابنی پی‌ش ئه‌وه‌ی که‌ یارمه‌تی که‌سیکی دیکه‌ بده‌یت؟ به‌ هه‌مان شی‌وه‌، ئاساییه‌ که‌ یه‌که‌م جار بایه‌خ که‌ لایه‌نی پړوچی خوٚت بده‌یت. ئه‌گه‌ر ده‌ته‌وئیت یارمه‌تی که‌سیکی دیکه‌ بده‌یت، یه‌که‌م جار ده‌بیٚت خوٚت توانای هه‌ناسه‌دان و گه‌شه‌ی پړوچیت هه‌بیٚت.

سی کۆمه‌له‌ که‌س له‌نی‌و کلّی‌سادا هه‌ن: که‌سانی دلته‌نگ، ئه‌وانه‌ی که‌ کیشه‌یه‌کی ئه‌وتۆیان نییه‌، وه‌ ئه‌وانه‌ی که‌ زۆر به‌باشی گه‌شه‌ ده‌که‌ن. ئه‌وانه‌ی که‌ دلخۆش نین، به‌ گشتی نابیٚت بچنه‌ پال ئه‌و ده‌سته‌ و گروپانه‌ی که‌ هه‌لده‌ستن به‌ بوژانه‌وه‌ و دامه‌زراندنی کلّی‌سای دیکه‌. ده‌بیٚت دان به‌وه‌دا بنی‌م که‌ من وه‌کو قه‌شه‌یه‌ک، هه‌ندی‌ک کات وه‌سوه‌سه‌ی ئه‌وه‌ دپته‌ نی‌و می‌شکه‌مه‌وه‌ که‌ به‌تایبه‌تی ئه‌و که‌سانه‌ بنی‌م بۆ مزگینیدان! به‌لام ئه‌وه‌ کاریکی ژیرانه‌ نییه‌. ئه‌گه‌ر له‌ کلّی‌سادا دلخۆش نیٚت، ئه‌وا باستره‌ که‌ له‌گه‌ل ئه‌و که‌سانه‌دا بیٚت که‌ به‌ باشی ده‌تناسن و له‌ هوکاري دلته‌نگییه‌که‌ت بکو‌لنه‌وه‌، چونکه‌ ده‌کریت ئه‌و دلته‌نگییه‌ت له‌گه‌ل خوٚت به‌یه‌ته‌ ئه‌و کلّی‌سا نو‌ییه‌ی که‌ بۆی ده‌چی.

ئه‌گه‌ر تو سه‌ربه‌ گروپی سییه‌م - واته‌ ئیستا زۆر به‌باشی له‌پرووی پړوچییه‌وه‌ گه‌شه‌ ده‌که‌یت - ئه‌وا تو‌ش هه‌تا ماوه‌یه‌کی دیکه‌ له‌م کلّی‌سایه‌ی ئیستاتدا به‌ینه‌وه‌. تو له‌ گه‌شه‌کردنایدت! به‌رده‌وام به‌ له‌سه‌ر ئه‌و کاره‌ی که‌ ده‌یکه‌یت! ئه‌گه‌ر ئه‌م

گه شه کردنه ماوه یه که وه ستاوه، له گه لّ یه کیک له پیرانی کلّیسا قسه بکه و کیشه که بخه نه بهر باس.

باشترین کهس که بیهوئیت بچّته پال پرۆژه ی بوژانه وه و دامه زرانندی کلّیسا، ئەوانه ن که سه ربه دهسته ی دووه من. چونکه ئەمانه زۆربه ی ئەندامانی کلّیسا پیک دینن. ئەگه ر توّ یه کیک له وانه، ئەوا باشیت و کیشه ت نییه. توّ له سه رخۆ گه شه ده کهیت و گه شه کردنه که تایه ت و خیرا نییه. توّ که سیکی جیگیریت و ده توانیت یارمه تی کهسانی دیکه بدهیت. له وانه یه ئەو هاوکارییه هه ندیک جو له و له رینه وه ش پّی بدات.

۵. **سروشتی ستراتیژیی کاری کلّیسا.** ئەمه ئەو کاره یه که زۆر گرنگه به لاته وه و چه ز ده کهیت به شداری تیدا بکهیت و پیت وایه که ده توانیت به ره و پیشی بهیت؟ ئایا ده رفه تی گه شتی ستراتیژیی خوداییت هه یه که به هۆیه وه ده توانیت پشتگیریی کلّیسا یه کی ده ره وه ی ولّات بکهیت؟ ئایا گروپیک ی دیاریکراو هه یه که بتهوئیت مزگینییان پّی بدهیت؟

۶. **ئهو خزمه ته ی که ئیستا له کلّیسا که تدا هه ته.** سه رنجی ئەو خزمه ته بده که خودا پشوه خت پّی سپاردووی، وه ئاگادار به له وه ی که ئەو خزمه ته به جی نه هیلیت که پشت به توّ ده به ستیت. له وانه یه پیشوه خت سوودیک ی باش وه رده گیرد ریت له و به هره یه ی که له فیرکردن و به قوتایب کردندا هه ته، یان له وانه یه له شوینیک ی دیکه و له سه ره تاوه به شیوه یه کی باشتر به کاریان بهینیت. ئەگه ری ئەوه هه یه که توّ به زووی بتهوانیت په یوه ندی له گه لّ کهسانی دیکه دا دروست بکهیت، وه ئەوه له شوینیک ی نویدا به جوانی ده توانیت به کاری بهینیت. یان له وانه یه دروستکردنی په یوه ندی بوّ توّ کاریک ی ئاسان نه بیّت و کاتیک ی زۆر ببات، بوّیه پّیویست ده کات که به جوانی بیر بکه یته وه

پیش نهوهی که بریاری پویشتن بدهیت. نه گهر له کلپساکه ی ئیستاتدا «نیردهری تهواو» نیت - له مزگینیدان، به قوتاییکردن، هاندان - نهوا هوکارپکی زور کهم له ئارادایه بو نهوهی وا بیر بکهیتهوه که له کلپسایه کی دیکه دهیت.

۷. نهو شوان و قهشانهی که پشتگیریان دهکهی. له وانیه له گهل پایوئیک یان خیزانه کهی په یوه ندییه کی که سی و نیکت هه بیته. یان له وانیه به هوئی فیپرکردن و وتاره کانی نهوهوه گه شهت کردیته و به ره و پیش چوو بیته. نه مانه هوکارگه لی باشن بو نهوهی پرویت و پشتگیری کاره که بکهیت، وه تو ده بیته هاندانپکی گه وره بو پابه ران و که سانی دیکه ش!

۸. شوین و جوگرافیا. ئیستا چهنده دووریت له کلپساکهت و له زوربهی نه ندامه کانی؟ ئایا مه و دای ماله کهت له کلپساکه تهوه ئاسانکاری نهوهی بوته کردوو که به ردهوام سهردانی بکهیت، کاری خوبه خشانه بکهیت و به شداری له ژیانی نه ندامانی دیکه دا بکهیت؟ شوینی ژیانته هه تاچ رادهیه ک کاریگه ری له سهر مزگینیدان به دراوسپکانت یان هاوکاره کانت داناوه؟ نه گهر مالتان دوور له کلپسایه، نهوا ده کریت به مه بهستی هاندان یان دروستکردنی کارپکی باش به کاربهیتری. به لام نه گهر کلپساکه تان نیکه، نهوا هانت نادهم که بچپته پال پرژهیه کی نویی دیکه وه، مه گهر نهوهی که ناماده بیت پرویت بو نهو شوینهی که نهو پرژه نوییهی تیدایه.

۹. قوناغی ژیان. زور ئاسایه که بیر له قوناغی ژیانته بکهیتهوه. ئایا زگورتی؟ ئایا ده تهوئیت هاوسه ریک بدوزیتهوه که له پرووی به زنداناسی و کردهییه وه هاورا بیته له گه لت؟ نه گهر تو باوکیت، نهوا نهو

کلیسایه‌ی که بۆی ده‌چیت، شوینیکی باشه که هاوسهر و منداله‌کانتی
تیدا بکه‌یته قوتابی؟

۱۰. بارودۆخی دارایی. زۆر ئاساییه که ئه‌وه له‌به‌رچاو بگریت ئاخۆ
بارودۆخی ئیستات بۆ به‌رپۆه ده‌بردیت یان ههر بارودۆخیک که
له‌ داها توودا دیته به‌رده‌مت. ئایا ده‌توانیت کرێ خانووه‌که‌ت دابین
بکه‌یت؟ پاره‌ی قوتابخانه‌ی منداله‌کانت به‌هیت؟ ئه‌ی خه‌رجیه‌کانی
دیکه‌ی ژیان؟ پۆلس ده‌لێت که «» (به‌که‌م تیمۆساوس ۵: ۸). ئایا
هه‌رگیز بیر له‌وه کردووه‌ته‌وه ئاخۆ هه‌موو ئه‌و شتانه‌ت پێویسته که
پیت و ابووه پێویسته؟ ئاگاداری گریمانه‌کان به.

۱۱. بارودۆخی په‌یوه‌ندیت له‌گه‌ڵ که‌سانی دیکه‌. ده‌پیت شوینیک
به‌جی به‌پیت که په‌یوه‌ندیت له‌گه‌ڵ که‌سانی دیکه‌دا له‌ ناستیکی
باشدا پیت، نه‌ک خراپ. ناپیت کلیسا به‌جیه‌پیت له‌به‌ر ئه‌وه‌ی که
ناه‌ویت پروبه‌رووی کیشه‌کانی په‌یوه‌ندییه‌کی سه‌خت و زه‌حمه‌ت
بپه‌ته‌وه.

۱۲. نوێژ و نزا. به‌پای تو خودا ده‌یه‌ویت له‌ کلیساکه‌ی ئیستادا
مپینته‌وه، یان برۆی بۆ کلیسایه‌کی دیکه‌؟ ئیمه به‌هۆی مه‌سیحه‌وه
ئازادین. زۆربه‌ی کات له‌ بژاردیه‌کی باش زیاترمان له‌به‌رده‌سته. سوپاس
و ستایشی خودا ده‌که‌ین به‌هۆی ئه‌و ئازادییه‌ی که هه‌مانه.

هه‌ندیک ده‌پیت برۆن و هه‌ندیک ده‌پیت مپینته‌وه

ته‌نها له‌به‌ر ئه‌وه‌ی که رویشتن کاریکی ئاسان نییه و باج و به‌هایه‌کی زۆری
ده‌ویت، واتای ئه‌وه نییه که ده‌پیت مپینته‌وه. زۆربه‌ی گه‌لی پیروزی خودا که
گوپرایه‌لی فه‌رمانی رویشتنه‌که‌ی عیسیان کرد، باج و به‌هایه‌کی زۆریان دا. مه‌گه‌ر

ئەوھى كە لە ئۆرشەلېم بژىت، ئەگىنا سوپاس بۆ خودا كە كەسئىك ئەو باج و بەھايەى داوھ و مزگىنى داوھتە گەلەكەت و شارەكەت و مالەكەت، بۆ ئەوھى تۆ باوهر بھىنىت!

ئايامەبەستى ئەم بەشە ئەوھىيە كە پىتان بلىم ھەندىك لە ئىوھ دەبىت كلىساكانيان بەجى بھلىن و برۆن؟ بەلى، ھەتا رادەيەك. ھەندىك لە باوھرداران دەبىت برۆن و يارمەتى ئەو كلىسايانە بدە كە كىشەيان ھەيە. ھەندىكى دىكەش دەبىت كلىساي نووى داھەزرىنن. وھ ھەندىكىش دەبىت برۆن بۆ ولات و ناوچەكانى دىكە و مزگىنى بدەن. بەلام ھەندىكىش دەبىت مېننەوھ و نەبرۆن بۆ ھىچ شوئىنك.

بىگومان دەبىت كۆمەلىك لە كلىسادا مېننەوھ بۆ ئەوھى بە كلىساي مېننەتەوھ. ھەموو كلىسايەك پىويستى بە رابەرايەتى و بەقوتايىكردن و ھاورپىتەتى درىژماوھى جىگىر ھەيە. لەراستىدا مانەوھ لەئىو كەلتورى خۆماندا ئىستا شتىكە كە پىچەوانەى كەلتورە، بەتايىتەتى لەئىو نەوھى ھاوچەرخدا. لەگەل ئەو ھەموو گۆرانكارىيەى ژيانى شارەكان كە لە ئىش و كار و پەروەردەدا دەكرىت، گرنگترىن شت بۆ ھەندىك كەس ئەوھىيە كە بتوانم بۆ چەند دەيەيەك لە شوئىنكى ديارىكرادا مېننەوھ.

ھەر كارىك دەكەيت، بە خىرايى برىارى لەم چەشنە مەدە. وھ بە تەنھا ئەم جورە برىارە مەدە، بەلكو لەپىئاويدا نوئىژ و نزا بكە و لەگەل ھاورپى نزيكەكانتا قسە بكە؛ ھەروھەا برىارەكانت لەگەل پىرىكى كلىسا كە دەيناسىت بەش بكە.

به شی ده یه م

گه وره ترین ئامانجی نیردراویتییه مه زنه که

گه وره ترین ئامانجی نیردراویتییه مه زنه که شکومه ندیی خودایه له نپو کلپسادا.

ئه گهر عیسا وینهی خودای نه بینراوه، ئهوا ئه مرۆ عیسا چۆن ده بینین؟ نابیت عیسا له ریگه ی په یکه ر و شکل و شیوه ی مادییه وه په رسترت. له هیچ ئایه تیکدا نایبینین که عیسا داوا له قوتاییه کانی بکات که وینه ی بکیشنه وه یان په یکه ری بو دروست بکه ن. ئیمه کتیب و سپاره ی قوتاییه کافمان لایه، به لام هیچ وینه یه کمان نییه که دروستیان کردبیت بو ئه وه ی ئیمه بیپه رستین.

له جیگه ی ئه وه، له ریگه ی وتار و فیرکردنه کانیه وه گه لپکی بو خو ی دروست کرد. له کلپسادا، به ره که تهی ده رکه وتنی که سایه تی خودامان بو ده رده که ویت. له کلپسادا خودا ده بینین. ده زانین که له کو تاییدا چاومان به پوخساری ده که ویت (په که م یوحنا ۳: ۱-۳؛ ئاشکراکردن ۲۲: ۴). به لام ئیستا له نپو کلپسا ناوخو ییدا، ده بیت هه موو گه ل و نه ته وه کان شایه تی وینه ی شکوی باشه و خو شه ویستی خودا بن، وه به وه هویه وه شکو داری بکه ن.

عیسا له گه ل کلپسای ناوخو ییدا بو وه ته یه ک. کلپسا جه سته ی عیسا یه. ئه وه سه ری کلپسایه. ده بیت هیز و ده سه لاتیی عیسا له سه ر کلپسا کافمان به دی بکه ین. ده بیت کلپسا کان داناییه هه مه چه شه نه که ی عیسا نشان بده ن و مزگینی مه سیح ده ربخه ن. کلپسا کان پلانی مزگینیدانی عیسا ی مه سیح ن. کلپسا کان ئه وه شوینه ن که ده سه لاتیی شانشینه که ی عیسا ی تیدا په ی ره وه ده کریت.

کلپسای ناوخو یی شوینی دروستکردنی قوتاییه. وه شوینی له ئاوه لکیشان ئه وه

قوتابییانه به ناوی باوک و کوپ و پوچی پیروژ. وه هه مان ئه و شوینه شه که به باوهرداران گوتراوه گوپراه لپی هه موو فرمانه کانی عیسا بکه ن. وه له بهر ئه م هوکاره شکومه ندانه، مه سیح به لینی داوه پیمان هه تا گه رانه وهی پوچ و ده سه لاتی خویمان پی به خشیت.

دامه زانندی کلپسا کاری ئاسای کلپسای ناو خوییه. به شیوه یه کی گشتی، نیردراوییتییه مه زنه که له ریگه ی دامه زانندی کلپساوه به دی دیت. نویتز و نزا ده که م که تو ژیان و کلپسا که تی بده یته ده ست.

فهرهه نگوک

پروونکردنه وه	English	وشه
ههه باوهرداریک به مه سیح پئویسته بیته نه نام له کومه ئیکی باوهرداران له پیناو ژبانی هاوبه ش و گه شه کردن له باوه ریدا. کلیسا جهسته ی مه سیحه و ههه باوهرداریک نه نامیکه له وه جهسته به.	Church membership	نه نامییتی کلیسا
له کلیسادا دهسته یه ک باوهرداری به نه زموون ههه که سه ره رشتی کاروباره کانی کلیساکه ده که ن، ههه به کیک له وان پئی ده گو تریت پیر.	Elder	پیر
به عه ره بی پئی ده گو تریت "معجزة". به رجوو کاری سه رسورهینه ر و نایابه که ته نها له توانای خودایه نه نجامی بدات.	Miracle	به رجوو
ته ختی فه رمانه وایه تی خودایه که هه موومان رۆژیک ده چین و له به رده می راده وه ستین کاتیک خودا حوکمه مان ده دات.	Judgment Seat of God	ته ختی دادوه ری خودا
ده ستنیشانکردن و ته رخانکردنی که سیک بو ئه رکیکی دیاریکراو له کلیسادا، وه ک: پیر، رابه ر، خزمه تکار، .... هتد.	Consecration	ته رخانکردن، پیرۆزکردن
سزادانی نه نامی کلیسا به هو ی گونا ه.	Church Discipline	ته مبه ککردنی کلیسای
دامه زراندنی کلیسایه کی نو ی له شو ئه بکدا که وا کلیسای لئ نییه.	Church plantation	چاندنی کلیسا
ئه سقوف، چاودیر و سه ره ره رشتیاری کلیسا.	Bishop	چاودیر
ئه و خاکه ی خودا به ئینی به گه لی ئیبراهیم دا که ده بیته هی نه وه کانی ئه و.	The promised Land	خاکه به ئیندراو
خزمه تکار پله ی له شو ان و پیران که مته و هه لده ستیت به راپه راندن و نه نجامدانی کاروباره کانی کلیسا و کومه لی باوهرداران.	Deacon	خزمه تکار (شه ماس)

خوانى پەروەردگار	Lord's supper	نانلە تەکردن، يادەوهرى دوایین ئىوارە خوانى عيساى پەروەردگار لە گەل قوتابىيە كانى.
دابىرىن		دەركردن و لىسەندنەوہى ئەندامىتىيى لە ئەندامى كلئىسا.
پاھەر	Leader	قەشە يان سەرپەرشتىارى كلئىسا.
پوژى پەنجايە مین	Pentecost	پەنجايە مین پوژ لە دوای بەرزبوونەوہى عيسا بۆ ئاسمان، كە لەم پوژەدا پوچى پىروژ ھاتە سەر قوتابىيە كان.
سروش	Inspiration	بە عەرەبى پىي دەگوتىت "وحى"، بەو پەيامەى خودا دەگوتىت كە بە مرؤفە ھەلبژىردراو و تايبەتە كانى دەدات بۆ ئەوہى پرايگەيەنن.
سپيارە	Book	ھەر پەرتوو كىك لە ٦٦ پەرتوو كە كىتیبى پىروژ.
قەشە	Pastor	شوان يان سەرپەرشتىارى كلئىسا.
كلئىساي نىردراو يىتى	Apostolic Church	ئۆل و مەزەبىكە كەوا يەكەم جار لە سالى ١٩٠٤ لە بەرىتانىا سەرىھەلدا. شوينكە وتوانى ئەم كلئىسايە ھەول دەدەن وەكو سەدەى يەكەم ئەرك و كاروبارى نىردراوان لە نىو كلئىسادا پوون و ئاشكرا بىت.
كاهىن	Priest	ئەو كەسەى لە سەردەمى پەيمانى كۆندا قوربانى بۆ خودا دەكرد لە پىناو بەخشىنى كاتىي گوناھى مرؤف.
كلئىسا	Church	ئەم وشەيە لە بنەرەتدا واتا كۆبوونەوہى بانگھىشتىكران بۆ بەردەم خودا، لە پەيمانى نويدا بۆ كۆمەلى باوھەرداران بە كاردىت.
كلئىساي پىرانى	Presbyterian Church	ئۆل و مەزەبىكە لە شوينكە وتوانى مەسىح كە ھەموو پىريارەكانى كلئىسا يان بە سەرپەرشتى دەستەيەكى پىرانبە.
كلئىساي كۆمەلگە رايى		ئۆل و مەزەبىكە كەوا لە بەرپوئە بردنى كلئىسا پىريارەكان لە لايەن ئەندامانى كلئىساوہ دەنگى لە سەر دەدرىت.

ئۆل و مەزەبىڭن لە شوپىنكە وتووانى مەسىح كە جەخت دەكەنەو لەسەر لە ئاۋەھە ئىشەنچى باۋەرداران.	Baptist Church	كلىساي لە ئاۋەھە ئىشەنچى
كلىسايەك لە ناۋچە يان شارىكى ديارىكراو.	Local Church	كلىساي ناۋخويى
ئۆل و مەزەبىكە كەوا تەنھا باۋەردان بە كىتئى پىرۆز ھەپە و خويان بە دوور دەگرن لە ھەر نەرىتئىك كەوا لە گەل كىتئى پىرۆز نە گونجئىت.	Evangelicalism	كلىساي ئىنجىلى
ئۆل و مەزەبىكە كەوا بە كلىساي بەرىتانيا ناسراۋە و سالى ۱۸۶۷ دامەرزراۋە و لە ژمارەدا لە دوای كاتولىك و نەرتۆدۆكسى پۆژھەلات دئىت.	Anglican Church	كلىساي ئەنگلىكان
مەبەست لەو كەوتنەپە كەوا تەواۋى مەرۇفائەتى بەھۆى گوناهى ئادەم و ھەوا كەوتنە ناۋ گوناه و لە شكۆى خودا كەوتن.	Fall	كەوتنى مەرۇف
ئەندامان و گەلى كلىسا.	Sheep, God's people	گەلى خودا (مىگەل)
كۆمەلى باۋەرداران	Congregation	گەلى كلىسا - جەماۋەرى كلىسا
عيساي مەسىح بەر لە بەرزبۈنەوھى بۆ ئاسمان، قوتايىبەكانى پاسپارد و فەرموۋى: "بىرۆن، ھەموو نەتەۋەكان بىكەنە قوتايى، بە ناۋى باوك و كوپر و پۆخى پىرۆز لە ئاۋيان ھەلبىكئىشەن، فىريان بىكەن با كار بىكەن بە ھەموو ئەو شتەنەى كە رامسپاردوون."	The great Commision	ئىردراۋىتئى مەزن
مەبەست لە وشە و فەرمابىشتى خوداۋە.	The Word	ۋشەكە
"لاھوت، پەزدانناسى پەيمانى نوڧى خوئىندىن و لىكۆلئىنەوھى ئەۋەپە كەوا خودا سەبارەت بە خۆى لە پەيمانى نوڧدا پرايگە ياندوۋەه. "	Theology	پەزدانناسى

۹ نیشانه کان

بنیاد نانی کلّیسی ته ندروست

نایا کلّیسا که یه کی ته ندروستت هه یه؟

پښکخراوی ۹ نیشانه کان ئیسی ته وه یه که رابه رانی کلّیسا به بینین و ئاشکراکردنی کتیبی پیروژ و سه چاوهی کرده یی ته یار و ئاماده بکات بو ته وهی له پښگه ی کلّیسی ته ندروسته وه شکوی خودا نیشانی گه لان و نه ته وه کانی جیهان بدن.

به له بهرچا و گرتنی ته و ئامانجان، ده مانه ویت یارمه تی کلّیساکان بده یین که له نو نیشانه ی ته ندروستدا گه شه بکه ن که زوربه ی کات پشتگویی ده خرین:

۱. وتاردانی پروون و ئاشکرا
۲. به زداناسی به پیی کتیبی پیروژ
۳. تیگه یشتن له ئینجیل به پیی کتیبی پیروژ
۴. تیگه یشتن له گورینی مروّفه کان به پیی کتیبی پیروژ
۵. تیگه یشتن له مزگنیدان به پیی کتیبی پیروژ
۶. نه ندامیّتی کلّیسا
۷. ته میی کردنی کلّیسی به پیی کتیبی پیروژ
۸. به قوتابیکردن به پیی کتیبی پیروژ
۹. رابه رایه تی کلّیسا به پیی کتیبی پیروژ

ئیمه وه کو پښکخراوی ۹ نیشانه کان بابه ت و په رتووک و هه لسه نگانندی په رتووک ده نووسین، هه روه ها روژنامه یه کی ئینته رنیتیش به رپوه ده به یین. کو نفرانس ساز ده که یین و چاوپیکه وتن توّمار ده که یین و سه چاوهی دیکه ش به ره هم دینین به مه به ستی ته یارکردن و ئاماده کردنی کلّیساکان تا کو شکوی خودا نیشان بدن.

سه ردانی مالپه ره که مان بکه که بابه ته کانی به زیاتر له ۳۰ زمان به رده ستن بو خویندنه وه، وه ناوی خوّت توّمار بکه تا کو روژنامه ی ئینته رنیتی بیبه رامبه رت به ده ست بگات. ده توانیت له م لینکه ی خواره وه دا لیستی ته واوی مالپه ری زمانه جیاوازه کان بینیت:

www.9marks.org/about/international-efforts/

اقلیم کوردستان - العراق
رئاسة مجلس الوزراء
وزارة الثقافة والشباب
المديرية العامة للمكتبات العامة
شعبة ايداع الكتب

Kurdistan Regional – Iraq / Council of Ministers
Ministry of Culture & Youth – G.D. of Public Libraries

ههزیمی کوردستان - عێراق
سه‌روکایهتی نه‌نجومه‌نی وه‌زیران
وه‌زارهتی ره‌وشنبیری و لاوان
به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی کتێبخانه گشتیه‌کان
هه‌به‌ی سپاردنی کتێب

العدد:
التاریخ: ۲۰۲۱ / ۹ / ۲۲

ژماره: ۱۷۷۸
رۆژ: ۲۷/۲۱/خه‌رمه‌مان کوردی

بۆ / چاپخانه‌ی ئاسیا له پارێزگای سلێمانی

بابت/ ژماره‌ی سپاردن

به‌پێی یاسای چاپمه‌نی ژماره (۱۰)ی سالی ۱۹۹۳، ژماره‌ی سپاردن درا به‌م کتێبخانه‌ی که له‌خواره‌وه ناویانها توه له چاپخانه‌که تان چاپ بکړیت به‌تیراژ (۱۰۰۰) دانه بۆ هه‌ر کتێبێک به‌مه‌رجیک (۵) دانه بۆ به‌شی سپاردن په‌وانه بکه‌ن.

ژ	ناوی کتیب	ناوی نووسه‌ر / وه‌رگێڕ	بابت	ژ. سپاردن
۸.	تێگه‌بشتم له‌نێردراوتیه مه‌زنه‌کان	ئه‌ندازیار سروش نه‌ریمان تاهیر	ئایینی	۱۰۰۶

سه‌رباز جه‌وه‌ر بایان
جێگری به‌ریوه‌به‌ری گشتی
۲۰۲۱/ ۹ / ۲۲

تێبینی:

- ۱- ده‌سه‌وازی سپاردن به‌م شێوه‌یه‌ ده‌نوسه‌رێت له‌به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی کتێبخانه گشتیه‌کان / هه‌زیمی کوردستان ژماره‌ی سپاردنی (.....) سالی ۲۰۲۱ بپێداوه.
  - ۲- هه‌ر چاپخانه‌یه‌ک بابه‌ند نه‌یه‌ت به‌ناردنه‌وه‌ی (۵) دانه له‌ کتێبه‌که ژماره‌ی سپاردنی نادتی
- دینه‌یه‌ک:
کارگه‌ری خۆیه‌تی
هه‌لگیرین
-خولاو

library.kurdistan@yahoo.com
Iraq - KRG - Erbil - Behind MOCY

هه‌زیمی کوردستانی عێراق - هه‌ولێر - شه‌قامی کوردستان - پشت وه‌زاره‌تی ره‌وشنبیری و لاوان
اقلیم کوردستان العراق - اربیل - شارح کوردستان - خلف وزارة الثقافة و الشباب